

Verkenning herinvoeren Alcoholslotprogramma

Eindrapportage

28 Januari 2025

Future confident

Introductie

Dit document beschrijft onze verkenning en juridische analyse van de mogelijke herinvoering van het alcoholslotprogramma als effectieve (straf)maatregel om verkeersslachtoffers te reduceren

Toelichting en disclaimer onderzoeksmethode

- Deze **verkenning** en **juridische analyse** is uitgevoerd in **drie sprints** door een **uitvoeringsteam** van Deloitte, Skarp Law, Blenheim en Mobycon in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
 - Sprint 1: Opstellen en valideren alcoholslotprogramma (ASP) referentiekader en juridische inzichten
 - Sprint 2: Ontwikkelen juridische opties per rechtsscenario (bestuursrecht, strafrecht of rechtscombinatie) en identificeren voorkeursscenario's
 - Sprint 3: Uitwerken impact van voorkeursscenario's
- Tijdens de verkenning is de volgende **hoofdhypothese** gehanteerd: *'het ASP is een haalbare maatregel voor substantiële reductie van verkeersslachtoffers a.g.v. rijden onder invloed van alcohol'*
- Aan de hand van **drie sub-hypothesen** is de hoofdhypothese getoetst
 1. Het ASP is effectief t.o.v. of in aanvulling op alternatieve maatregelen
 2. Het ASP kan in bestuursrecht of strafrecht of in een combinatie worden ingevoerd
 3. ASP is technisch mogelijk met proportionele impact voor burgers en overheidsinstanties
- Door middel van o.a. klankbord-, begeleidingsgroepen en expertsessies zijn de inzichten meegenomen van **Min JenV, Min IenW, Min VWS, SWOV, RDW, Reclassering, politie, OM, CBR, en Fonds Slachtofferhulp**. Dat betekent echter niet dat deze partijen alle aannames en conclusies van deze verkenning onderschrijven.
- Dit document bevat de **samenvatting** en **belangrijkste bevindingen** van de **verkenning van een (her)introductie van het ASP**, separaat is een document beschikbaar met de **verdieping met de uitwerking van juridische opties**
- De verkenning is uitgevoerd op basis van de beste **beschikbare data**, deze gegevens zijn fragmentarisch en deels gedateerd; **waar data ontbreken zijn aannames gedaan**. Om deze redenen moeten voor alle kwantitatieve analyse bandbreedtes van onzekerheid in acht worden genomen
- Waar in dit document we, wij of ons wordt gebruikt, refereren we aan de onderzoekers van Deloitte, Skarp Law, Blenheim en Mobycon

Inhoud

1	Samenvatting	04
2	Belangrijkste uitkomsten verkenning	
2.1	Aanleiding en achtergrond	07
2.2	Juridische analyse	15
2.3	Uitwerking voorkeursscenario's en verkenning impact	21
3	Overwegingen bij vervolg	33

An aerial photograph of a roundabout with a central green island. The island is surrounded by a circular road with several cars driving around it. The surrounding area includes green fields, trees, and residential buildings with parked cars.

1. – Verkenning herinvoeren alcoholslotprogramma

Samenvatting

Belangrijkste bevindingen Verkenning herinvoering alcoholslotprogramma (ASP)

1. Beschrijving Alcoholslot

Beschrijving

- Het alcoholslot is een apparaat in de auto
- Bestuurder doet een blaas-test voor en tijdens de rit
- Auto start en rijdt alleen bij een schone blaas-test

Buitenland

- Het alcoholslot wordt in veel landen gebruikt: oa. VS, Zweden, Frankrijk, België, Denemarken, Finland
- Het wordt in deze landen opgelegd door de rechter nadat iemand is aangehouden met een te hoog alcoholpromillage

Bijdrage aan verkeersveiligheid

- Laatste schatting uit 2015: **75-140 doden door alcohol** in het verkeer¹
- **Bestaande maatregelen**, zoals ontzegging van de rijbevoegdheid, lijken **beperkt effect** te hebben ²
- Een **verplicht alcoholslot**, in combinatie met educatief programma, **werkt wel**: minder dan 3% van gebruikers rijdt onder invloed³ en ook na het verwijderen van het alcoholslot, rijden ze minder met alcohol op

2. Geschiedenis in Nederland

2011-2014

- Van 2011 tot 2014 werd het alcoholslot door het CBR opgelegd aan zware overtreders, duur was 2 jaar, kosten ~€5000 voor bestuurder
- Dit gold voor iedereen met een bloedalcoholgehalte tussen de 1,3 en 1,8 ‰ en voor beginnend bestuurders al vanaf 1,0 ‰
- 7100 Processen Verbaal in deze categorie hebben uiteindelijk geresulteerd in 3.400 deelnemers met een geïnstalleerd alcoholslot

Juridische bezwaren tegen alcoholslot in het bestuursrecht

- Raad van State concludeert in 2014 dat het alcoholslot sommige groepen onevenredig hard straft
- De Hoge Raad verklaart OM niet ontvankelijk bij vervolging van overtreders met Alcoholslot: iemand is al gestraft met het alcoholslot en dubbel straffen mag niet

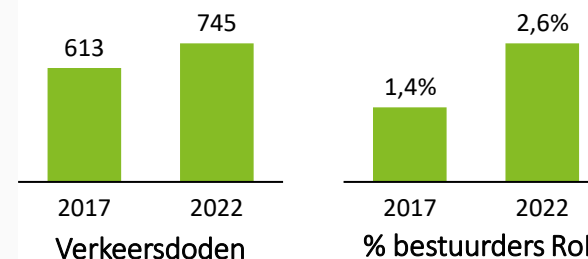
2016-2018 Verkenning herinvoering in strafrecht

- Invoering in het strafrecht zou tegemoet komen aan juridische bezwaren Raad van State en Hoge Raad
- Besluit om niet in te voeren vanwege **vier bezwaren**: laag aantal **opleggingen**, hoge **kosten**, mogelijke **fraude** en onzekerheid of bestuurders **na de maatregel** ook zonder alcohol blijven rijden

3. Mogelijkheden herinvoering

Aanleiding voor verkenning

- De afgelopen jaren stijgt het aantal verkeersdoden
- Rijden onder Invloed van alcohol is een belangrijke oorzaak van deze stijging
- Het Alcoholslot wordt door experts als één van de meest effectieve maatregelen benoemd om het aantal slachtoffers te verminderen

Alcoholslot in het bestuursrecht

- Voor herinvoering van het alcoholslot in het bestuursrecht wordt uitgegaan van een minimale vorm met een duur van 1 jaar en geen kosten voor de bestuurder. Ook hierbij blijft het risico bestaan dat oplegging door de Hoge Raad als straf wordt gezien. In dat geval is vervolging in het **strafrecht niet meer mogelijk**

Alcoholslot in het strafrecht

- Bij veroordeling voor rijden onder invloed beoordeelt de rechter of, en hoe lang, een ASP wordt opgelegd. Hierdoor wordt altijd rekening gehouden met individuele omstandigheden
- Een aantal bezwaren uit 2018 tegen invoering van het ASP in het strafrecht zijn niet meer geldig: **blijvende gedragsverandering** is aangetoond en **fraude** is zeer beperkt tov andere maatregelen
- Aantal **opleggingen** is onzeker, ingeschat op 300-3.000/jaar, de bandbreedte is groot want volledig afhankelijk van daadwerkelijke oplegging door rechters
- **Kosten** ca €5000/oplegging: €1.5m- 15m per jaar afhankelijk van het aantal opleggingen

1) <https://swov.nl/nl/nieuws/2015-75-tot-140-verkeersdoden-als-gevolg-van-alcohol>;

2) https://swov.nl/sites/default/files/bestanden/downloads/FS%20Alcohol_6.pdf;

3) WODC, 2019-20, Recidive na maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid

Conclusie en advies

Wij bevelen op basis van de verkenning aan, om de invoering van het Alcoholslot in het strafrecht gedetailleerd uit te werken en daarna tot een definitief besluit over mogelijke invoering te komen

Aanbevelingen

- **Onderzoek** de invoer van het alcoholslot in combinatie met een educatief programma als onderdeel van de maatregelen bij Rijden onder Invloed
- Verken in eerste instantie de mogelijkheid tot invoering in **het strafrecht**. Zorg daarbij voor **goede inbedding** in het pallet van bestaande maatregelen in bestuursrecht en strafrecht
- Werk samen met de **uitvoeringsorganisaties** aan een zo efficiënt mogelijke inrichting
- Onderzoek de combinatie van ontzegging rijbevoegdheid met alcoholslot en verken de mogelijkheden om impact verder te vergroten, bv door **installatie in lease-auto's, bedrijfswagens** en deelauto's mogelijk te maken
- Maak een **nauwkeurige inschatting van kosten en impact** en stel een **implementatieplan** op, om op basis hiervan een definitief besluit over de invoering te nemen

Conclusies

Het Alcoholslotprogramma (ASP) is de meest effectieve maatregel om recidive na Rijden onder Invloed van alcohol te voorkomen en daarmee verkeersslachtoffers te verminderen

Onderbouwing op p13

Het ASP past het beste als maatregel in het strafrecht. Bij elke oplegging is er een afgewogen oordeel van de rechter waardoor het ASP effectief en passend wordt ingezet als onderdeel van de straf

Onderbouwing op p22 en juridische bijlage

De uitvoering past bij de taken van OM, RDW en Reclassering, zij hebben de kennis en vaardigheden in huis, maar waarschijnlijk niet de benodigde capaciteit

Onderbouwing op p30

Naar verwachting wordt het ASP 300-3.000 per jaar opgelegd, dit aantal is beperkt doordat 40% van de mogelijke deelnemers geen eigen auto heeft om het alcoholslot in te bouwen

Onderbouwing op p29

De kosten voor het slot, de inbouw, ondersteuning en overhead zijn ingeschat op ca €5000 per oplegging. Deze kosten zijn veel lager dan de maatschappelijk kosten veroorzaakt door verkeersongevallen als gevolg van alcohol

Onderbouwing op p31

An aerial photograph of a roundabout with a semi-transparent white text box overlaid on the left side. The roundabout is surrounded by green trees and grass. Several cars are visible on the road. In the background, there are residential buildings and a parking lot with several cars.

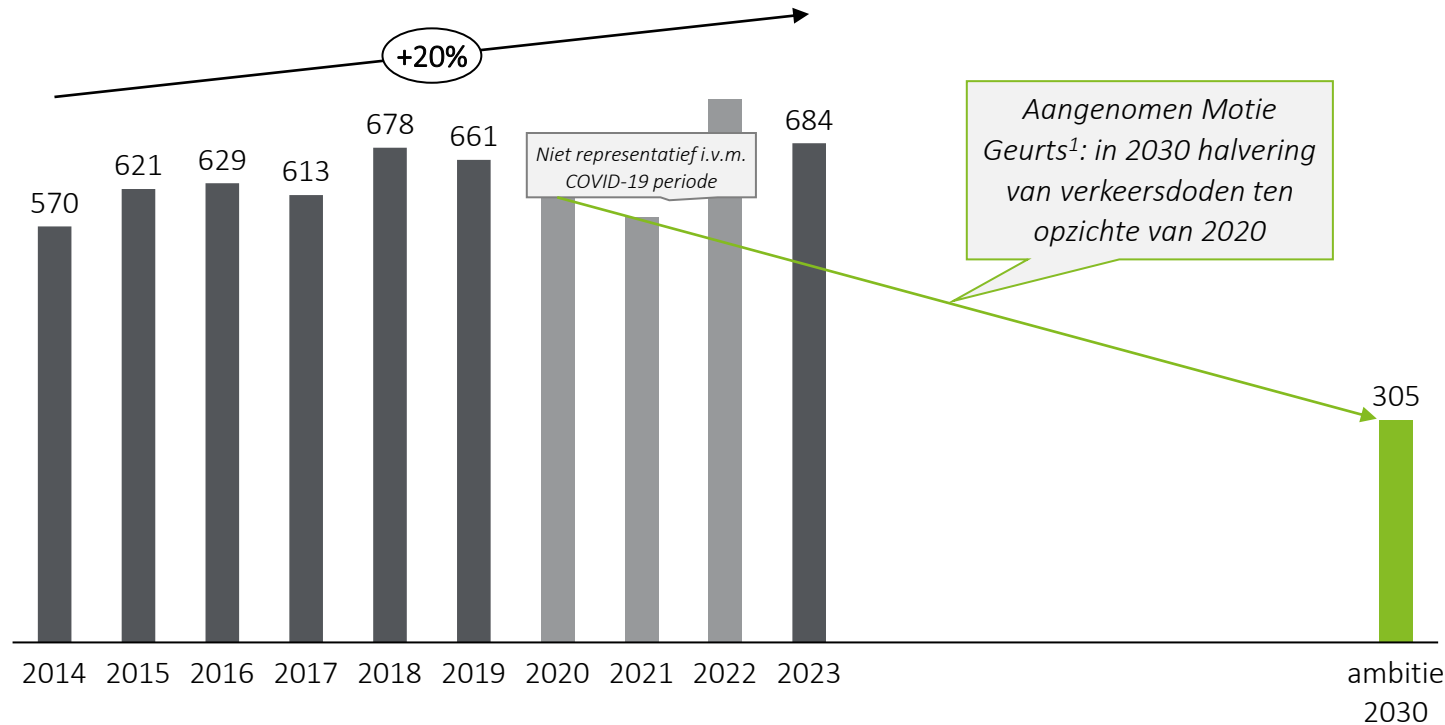
2.1 Aanleiding en achtergrond

Het aantal verkeersslachtoffers door alcoholgebruik stijgt. In Nederland is een breed pakket van maatregelen in het bestuurs- en strafrecht gericht tegen rijden onder invloed. Een alcoholslotprogramma wordt internationaal gezien als een van de meest effectieve middelen om rijden onder invloed van alcohol tegen te gaan. Dit alcoholslot kan worden toegevoegd aan het bestaande pakket wanneer het uitvoerbaar is in combinatie met de bestaande maatregelen en processen.

2.1 ASP – aanleiding en achtergrond

Nederland heeft de ambitie het aantal verkeersslachtoffers te halveren, dit aantal slachtoffers stijgt echter; rijden onder invloed van alcohol is een van de belangrijke oorzaken van zware verkeersongevallen

Verkeersdoden Nederland

Ambitie

- Nederland heeft de **ambitie** om het **aantal doden en ernstige verkeersslachtoffers** in 2030 te **halveren** en tegen 2050 tot (bijna) **nul terug te brengen**^{1,2}
- Dit is in lijn met de doelstellingen van de EU³

Urgentie⁸

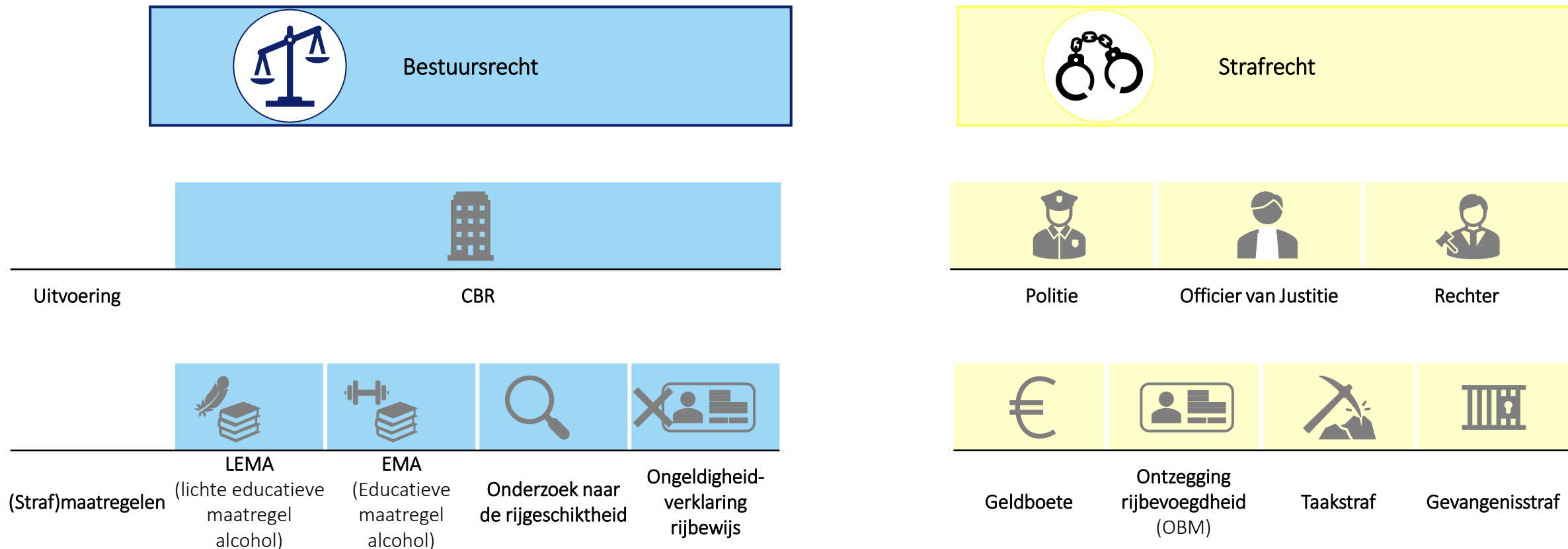
- Echter, we zien dat het aantal **verkeersslachtoffers juist toeneemt**^{4,5}
- Geschat wordt dat **12-23%** van de **verkeersdoden** in Nederland **veroorzaakt** wordt door **rijden onder invloed van alcohol**⁶
- Het rapport **'kiezen of delen'** identificeert het **alcoholslot** als één van de oplossingen die kan bijdragen aan het realiseren van de ambities⁷

1) [Motie Geurts 2021](#); 2) Verkeersveiligheidsverkenning 2030. Slachtofferprognoses en beschouwing SPV (2018); 3) Mobility & Transport - EU Road Safety; 4) [SWOV \(2024\) – Verkeersdoden in Nederland](#); 5) [SWOV \(2022\) - De staat van de Verkeersveiligheid 2022](#); 6) SWOV (2016). In 2015 75 tot 140 verkeersdoden als gevolg van alcohol; 7) [SWOV \(2022\) Kiezen of delen](#); Zie Appendix (A1) voor verdieping van cijfers ROI

2.1 ASP – aanleiding en achtergrond

Iemand die op dit moment in overtreding is voor het rijden onder invloed van alcohol kan zowel via het bestuursrecht als het strafrecht (straf)maatregelen opgelegd krijgen

Huidig beleid – rijden onder invloed¹

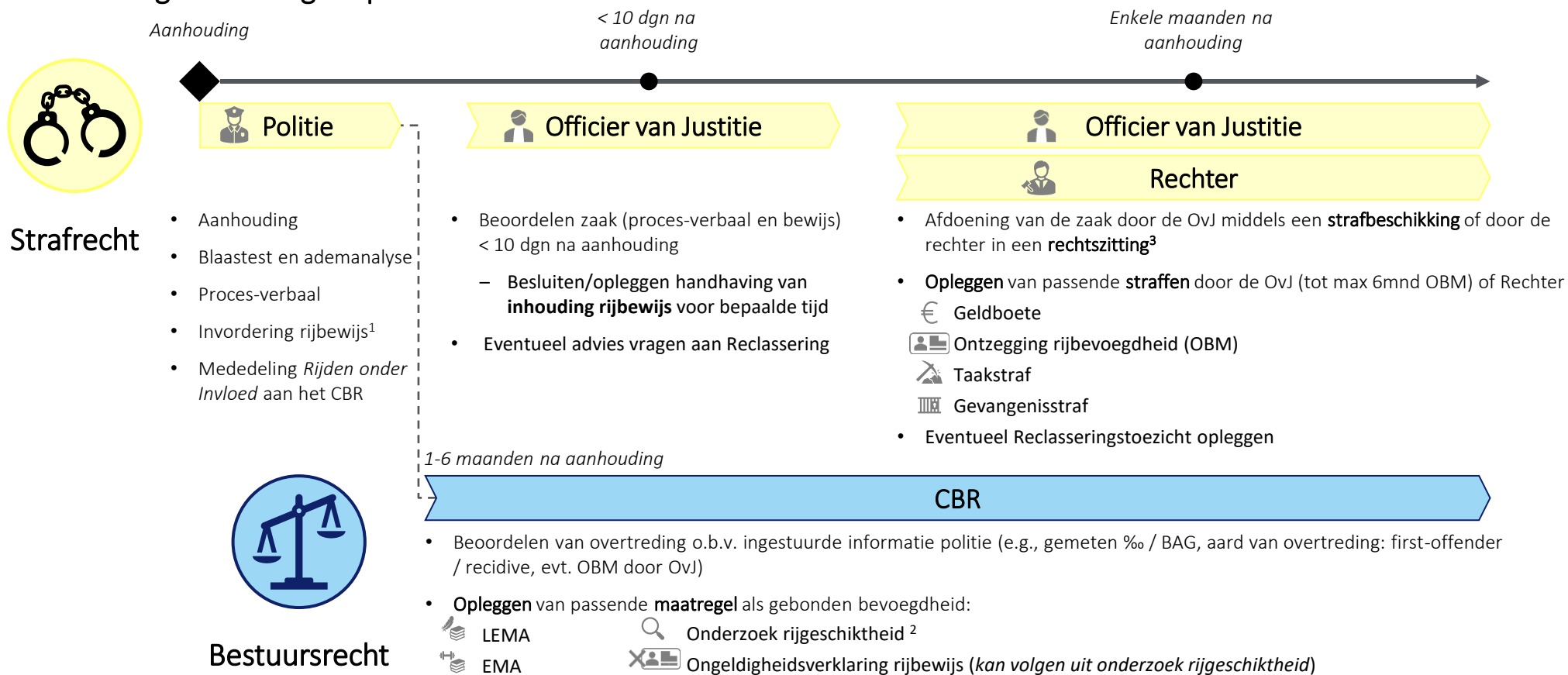
1) Zie Appendix (A1 en A4) voor verdieping van (straf)maatregelen in bestuurs- en strafrecht;

Noot: Op dit moment bestaat nog de mogelijkheid dat een rijbewijs van rechtswege ongeldig wordt verklaard, in de Wet verbetering aanpak rijden onder invloed, die op dit moment voorligt, wordt deze mogelijkheid ingetrokken

2.1 ASP – aanleiding en achtergrond

Na aanhouding door de politie bepaalt de rechter welke straf wordt opgelegd, parallel legt het CBR maatregelen op voor educatie en bescherming van de verkeersveiligheid

Huidig beleid – hoogover weergave proces

1) De politie vordert het rijbewijs (tijdelijk) in bij een BAG hoger dan 0.8‰ voor beginnend, en 1.3 ‰ voor ervaren bestuurders; 2) Overtreder mag niet deelnemen aan verkeer totdat onderzoek is uitgevoerd; 3) Zie Appendix (A1 en A4) voor verdieping van (straf)maatregelen in bestuurs- en strafrecht

2.1 ASP – aanleiding en achtergrond

Het alcoholslotprogramma (ASP) kan worden toegevoegd aan de huidige (straf)maatregelen; ASP combineert het fysieke alcoholslot met een educatief programma om herhaald alcoholgebruik in het verkeer te voorkomen

Alcoholslot(programma)

Alcoholslot

- Het **alcoholslot** is een **fysiek apparaat** dat **in de auto** van de overtreder wordt **ingebouwd** en **blokkeert het startcircuit** van de auto,
- De bestuurder dient een **geldige blaastest** te verrichten, daarna kan de **auto starten**
- Het **alcoholslot** kent een **lage** mate van **fraudegevoeligheid**²
- **Kosten** alcoholslot worden geschat op ca. **€ 1.500**³, installatie kost ca €1000,-

Alcoholslotprogramma

- Het **alcoholslotprogramma** bestaat uit het fysieke alcoholslot in combinatie met een **educatief begeleidend programma**,
- De **combinatie** van het alcoholslot en het educatieve programma zorgt voor een **verhoogde effectiviteit** van de (straf)**maatregel** ¹
- Kosten waren eerder vergelijkbaar met een Educatieve Maatregel Alcohol: €700-1.300 per jaar

In de periode 2011 – 2014 werd in Nederland het alcoholslot ingezet

¹) SWOV (2023) *Rijden onder invloed van alcohol*; ²) zie Appendix (A1) voor analyse naar fraude gevoeligheid; ³) zie Appendix (A1) voor onderbouwing en EU-landen vergelijking

2.1 ASP – aanleiding en achtergrond

In vergelijkbare EU-landen wordt het alcoholslotprogramma als (straf)maatregel op eigen wijze ingevuld, waarbij met name een verschil wordt gezien in duur en intensiteit, kosten worden gedragen door bestuurder

	België	Frankrijk	Denemarken	Zweden	Finland
Drempelwaardes voor ASP	1^e keer: > 0,8‰; rechterlijke beslissing 1^e keer: > 1,8‰; verplicht Recidivist: > 1,2‰; verplicht	> 0,8 ‰ ; rechterlijke beslissing	1^e keer: > 2 ‰ 2^e keer: > 1,2 ‰ 3^e keer: > 0 ‰	> 0,2 en <0,9 ‰ ; 1 jaar > 1,0 ‰ ; 2 jaar Recidivist ; 2 jaar	> 0,5‰ ; 1-3 jaar
Aantal deelnemers repressief (per jaar)	> 1000	~1.500 (schatting, onbekend)	450	2.000	< 2.000 jaarlijks
Aantal deelnemers preventief (totaal)	-	70.000	-	80.000	10.000
Duur van AS(P)¹	1 – 3 jaar, of levenslang bij besluit rechter	Max. 1 jaar, te verlengen tot max. 5 jaar door rechter	2 – 3 jaar	1 - 2 jaar	1 – 3 jaar
Kostendrager	Bestuurder	Bestuurder	Bestuurder	Bestuurder	Bestuurder
Kosten Alcoholslot^{1,2,3} (€ / jaar)	1-jarig: €1.400 3-jarig: €2.250	€1.300	€1.200 – 1.800	€1.750	Alcoholslot én programma: 1-jarig: €2.400 3-jarig: €5.760
Kosten Programma (€ / jaar)	€1.100	€1.250	€1.000	Onbekend	
Kosten boete	€1.600 – 16.000	< € 4.500	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Intensiteit programma	Gedragsprogramma met persoonlijke gesprekken met uitvoerder o.b.v. data inzichten	Medisch-psychologisch programma van 9-12 mnd. incl. verslavingszorg Verplichte cursus verkeersveiligheid Geen data monitoring	ANT-cursus verplicht 12-uur cursus, nieuw theorie- en praktijkexamen	Medische testen (elke 3 maanden) Mindere mate psychologisch/educatie traject Data monitoring	Rehabilitatieprogramma o.b.v. therapeut Politie certificaat verplicht

*Benaderingen uiteenlopende jaren tussen 2011-2023, up-to-date inzichten niet beschikbaar

1) Afhankelijk van mate van overtreding; 2) Afhankelijk van duur van het Alcoholslot; 3) Kosten zijn indicaties en bevatten vaak geen kosten voor uitlezen en kalibreren; 4) Eplaque, 2021, Driving offences and penalties in France; Brussels Times, 2023, [link](#); Bronnen: ETSC, 2020, Alcohol Interlocks in Europe; FOD Mobiliteit en Vervoer, 2024, Alcohol interlock monitoring program in Belgium; Ecorys, 2014, Study on the prevention of drink-driving by the use of alcohol interlock devices; ETSC, 2016, Alcohol Interlocks and drink driving rehabilitation in the European Union; SMART Country analysis reports, 2021; EC, 2021, Prevention of driving under the influence of alcohol and drugs; [Zweedse Transport Autoriteit](#); Deense Transport Autoriteit, [link](#); [Alkoolaasordningen.dk](#); [Securité routière Gouvernement](#), [EAD](#); [Addiction-France](#), 2019; [VIAS](#), België; [violenceroutiere.fr](#); : Eplaque, 2021, Driving offences and penalties in France; ; Traficom, 2020, Alcohol interlock-controlled driving rights; Traficom, 2013, Effectiveness and impact of alcohol interlock-controlled driving rights

2.1 ASP – aanleiding en achtergrond

Het alcoholslotprogramma is bij succesvolle afronding effectiever dan alternatieve maatregelen – educatie heeft een positiever impact op recidive dan maatregelen zonder begeleidingsprogramma

	Maatregel	% ROI recidive 2 jaar na afronden programma	
<i>AS(P) is effectief t.o.v. alternatieve maatregelen</i>	ASP 2011-'14 (1,0 en 1,8%)^{1,2}	3,0% bij succesvolle afronding	~6% (414) van de 7.000 deelnemers over de gehele periode is vroegtijdig uitgevallen⁶
		9,6% bij vroegtijdig uitvallen	
		6,5% bij niet starten	
		9,9% wanneer ASP niet toegewezen	
	LEMA (0,5 en 1,0%)^{1,2}	6,7% bij succesvol afronden	
		11,0% bij vroegtijdig afhaken	
	EMA (0,8 en 1,8%)^{1,2}	6,5% bij deelnemen	
		9,7% bij niet starten	
	Onderzoek (>1,3%)²	8,4% bij geschikt	
		5,9% bij ongeschikt	
Strafrechtelijke afdoening²	6,4% bij succesvol afronden		
	12,5 bij vroegtijdig afhaken		
Ontzegging rijbevoegdheid	15% – 45% (afhankelijk van licht of zware overtredders) ^{3,4}		

Effectiviteit ASP⁵

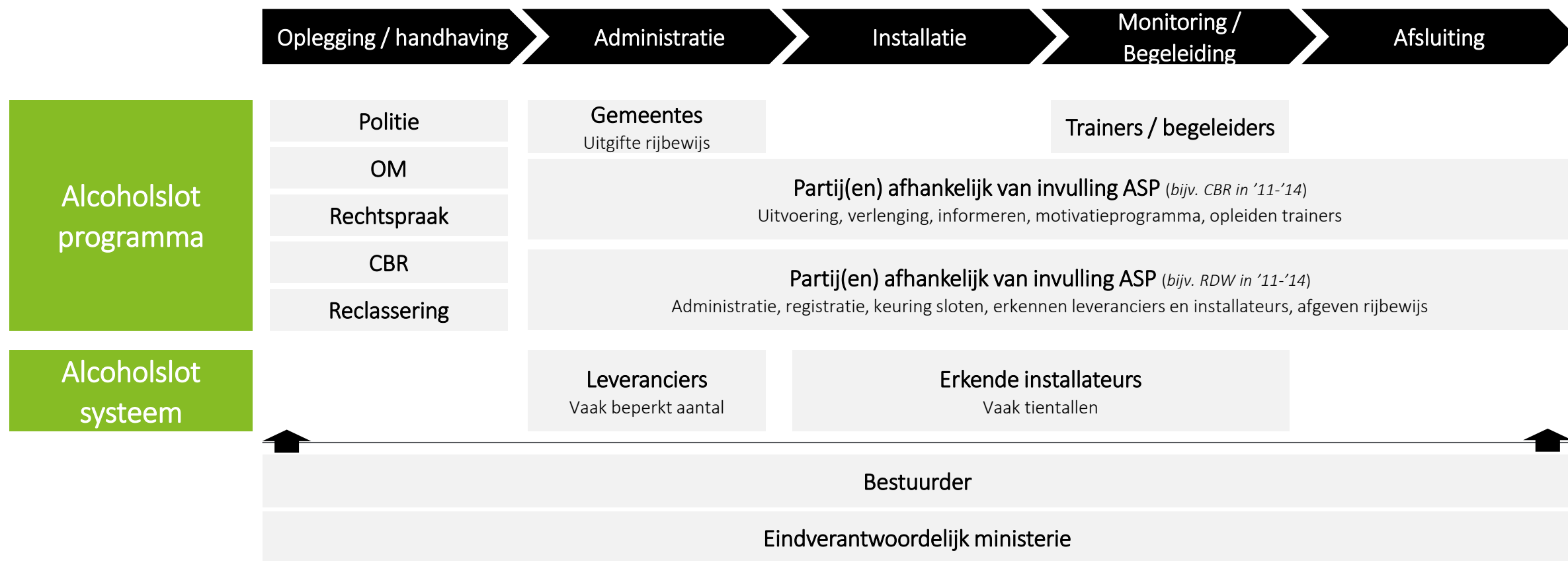
- Bij succesvol afronden van het ASP is het de meest effectieve maatregel, ook t.o.v. alternatieven
- In NL blijkt deelname aan het ASP de kans op recidive binnen 2 jaar na afronden met **50% te reduceren**
- Dit blijkt in het **buitenland** zelfs **65-90%** te zijn⁵
- ASP's in Zweden en VS hebben ook **blijvende veranderingen** in alcoholconsumptie bewerkstelligd door **intensivering van het programma**⁵
- In de VS heeft het ASP ook aantoonbaar positief effect op **reductie van verkeersdoden**

1) Ter referentie, promillage waarden ASP 2011-2014, bandbreedte is afh. van beginnende of ervaren bestuurder; 2) WODC, 2019-20, Recidive na maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid; 3) Goldenbeld et al., 2016, Zware alcoholovertreders in het verkeer; 4) Raml et al., 2017, Ein innovativer Zugang in der Markforschung: die Beleuchtung des Dunkelfelds; 5) SWOV, 2023, Rijden onder invloed van alcohol; 6) Ministerie IenW, 2014, Evaluatie alcoholslotprogramma – hoofdrapport

2.1 ASP – aanleiding en achtergrond

Bij de oplegging, uitvoering en eindverantwoordelijkheid van het ASP zijn verschillende stakeholders nodig, dit vraagt om goede afstemming in de processen

Overzicht ketenpartijen Alcoholslotprogramma

2.2 Juridische analyse

In 2011 tot 2014 werd het alcoholslot gebruikt in Nederland en toegepast vanuit het bestuursrecht. Na uitspraken van de Hoge Raad en de Raad van Staate in een aantal bezwaarzaken is de oplegging gestopt.

Een nieuwe invoering van het alcoholslot in het bestuursrecht moet tegemoetkomen aan de bezwaren van de Hoge Raad en de Raad van Staate
Een nieuwe invoering in het strafrecht kent geen juridische, maar wel enkele praktische bezwaren.

2.2 ASP – juridische analyse

Van 2011-'14 kon het ASP onder het bestuursrecht worden opgelegd, dit werd vanwege juridische bezwaren destijds gestopt; in 2018 werd, vanwege beperkte verwachte impact, het ASP niet in strafrecht ingevoerd

Tijdslijn

2.2 ASP – juridische analyse

Het alcoholslot paste in oorspronkelijke vorm niet in het bestuursrecht: er was te weinig maatwerk om met de omstandigheden van deelnemers om te gaan en de gevolgen van het programma en evt. boete waren hoog

Zie bijgevoegde documentatie voor juridische uitwerking

Bezwaren ASP in bestuursrecht

“Evenredigheid”

Oordeel
Raad van State (2014)

Bestuursrechtelijke uitspraak

“Ne bis in idem”

Oordeel
Hoge Raad (2015)

Strafrechtelijke uitspraak

Vier voorwaarden voor invoering ASP in bestuursrecht

- **Disproportioneel** – De maatregel was voor sommige mensen veel zwaarder dan voor anderen: 1) Mensen die **geen auto** bezitten of het ASP **niet kunnen betalen** kregen direct een **ongeldigverklaring van hun rijbewijs voor 5 jaar**, 2) De impact van een rijbewijs met beperkingen is veel groter voor mensen die voor hun **inkomen afhankelijk** zijn van hun rijbewijs, dan voor mensen waarvoor dit niet het geval is
- **Geen maatwerk** – CBR was **verplicht** het ASP toe te wijzen na een toets op de gestelde voorwaarden, waarbij **persoonlijke omstandigheden** van de bestuurder niet werden meegenomen
- **Hoge kosten** – Het AS(P) was te duur voor (een aanmerkelijk deel van) de deelnemers
- **Dubbele bestraffing** – Bestuurders konden twee keer gestraft worden voor exact ‘**hetzelfde feit**’¹, de **Hoge raad vond dit ingaan tegen de beginselen van goede procesorde**. De strafrechtelijke vervolging voor rijden onder invloed, terwijl aan degene een AS(P) is opgelegd (dit was bij 74,5% van de ASP deelnemers aan de orde²), gaat in tegen het ne bis in idem-beginsel van een goede procesorde. Daarom heeft de Hoge Raad het OM niet ontvankelijk verklaard in zaken tegen ASP deelnemers.
- **Proportionaliteit** – Er moet voldaan worden aan de in NL geïntensiveerde **evenredigheidstoets**, wat aandacht vergroot voor noodzaak en geschiktheid van de maatregel
- **Maatwerk/differentiatie** – 1) **Vorm en gevolgen van ASP** in het bestuursrecht moet ertoe leiden dat er geen sprake is van een *criminal charge*, en 2) er moeten **omstandigheden** worden gedefinieerd waarbij **geen ASP wordt opgelegd** (maar bijv. een bestuursrechtelijke maatregel zoals onderzoek rijgeschiktheid of (L)EMA)
- **Verlaging kosten** – ASP moet betaalbaarder worden voor deelnemers door meer **maatwerk** en/of **maximum kosten** voor bestuurder
- **Samenloopregeling** – Afstemming tussen bestuursrecht en strafrecht om samenloop te voorkomen

1) Alcoholslotarrest ziet toe op onverenigbaarheid van strafrechtelijke straf, nadat er in een ander rechtsgebied al een straf is uitgesproken; 2) WODC, 2019-20, Recidive na maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid; Bronnen: Uitspraak Hoge Raad 3 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:434; Uitspraak Raad van State 201400944/1/A1; Expertmeeting verkenning alcoholslot; Analyse Blenheim Advocaten en Skarp Law

2.2 ASP – juridische analyse

In 2016 en 2018 is verkend of het ASP in het strafrecht ingevoerd kan worden, vanwege een beperkt verwacht aantal opleggingen en hoge kosten werd de maatregel niet effectief bevonden en daarom niet ingevoerd

Zie bijgevoegde documentatie voor juridische uitwerking

Bezwaren invoer ASP in strafrecht

Bron: Analyse Blenheim Advocaten en Skarp Law

2.2 ASP – juridische analyse

In andere EU landen geldt het ASP als alternatief voor rijontzegging, kosten zijn altijd voor de bestuurder, in tegenstelling tot Nederland kan dat in België en Finland ook in het strafrecht

Juridische inrichting – rechtsvergelijking

	België	Frankrijk	Denemarken	Zweden	Finland	
Invoering	2013	2019	2015	2012	2008	
Recht	Strafrecht	Combinatie	Bestuursrecht	Bestuursrecht	Strafrecht	
Repressief ASP¹	Verplicht én vrijwillig	Verplicht én vrijwillig	Verplicht én vrijwillig	Verplicht én vrijwillig	Vrijwillig	
Preventief ASP	N.v.t.	Verplicht voor alle OV-bussen en kindervervoer	N.v.t.	Verplicht voor bussen en specifieke vrachtwagens	Verplicht voor alle kindervervoer	
Oplossing voor juridische bezwaren	Proportionaliteit	Terughoudendheid rechters door disproportionele (financiële) impact op beroepsleven bestuurder	ASP geldt vanuit bestuursrecht als alternatief voor duur van de rijontzegging , maar wordt weinig opgelegd	ASP geldt als alternatief voor duur van rijontzegging	ASP geldt als alternatief voor duur van rijontzegging (pas recent na wetwijziging)	
	Maatwerk	Kritiek op ingevoerde verplichting , voorkeur rechters voor individuele beoordeling	Weinig maatwerk bij ASP vanuit bestuursrecht, maar vanuit strafrecht kan rechter de duur van ASP bepalen	Persoonlijk onderzoek bepaalt of vrijwillige deelname mogelijk is, duur bepaald door BAG ²	Rijontzegging én onderzoek van 6 maanden bij zwaardere overtreders mogelijk, met daarna ASP (~25% van gevallen)	Persoonlijk onderzoek bepaalt of vrijwillige deelname mogelijk is, duur bepaald door BAG
	Kosten	Voor bestuurder <i>Niet mogelijk in Nederlands strafrecht</i>	Voor bestuurder	Voor bestuurder	Voor bestuurder	Voor bestuurder <i>Niet mogelijk in Nederlands strafrecht</i>
	Samenloop	ASP én/of boete én/of rijbewijs ontzegging	ASP kan bestuursrechtelijk zijn naast boete, gevangenisstraf etc. ASP kan strafrechtelijk zijn	1e / 2e keer: ASP óf rijontzegging 3e keer: ASP volgend op rijontzegging	ASP óf rijontzegging, én gerechtelijke uitspraak	ASP óf rijontzegging

1) 'Verplicht' in het geval er bij bepaald promillage of recidive verplicht een AS moet worden geïnstalleerd, 'vrijwillig' in het geval de bestuurder kan kiezen om een AS te installeren om rijontzegging te voorkomen; 2) Bloedalcoholgehalte (promillage); Bronnen: ETSC, 2020, Alcohol Interlocks in Europe; SMART, 2021, Country analyses; EC, 2021, Prevention of driving under the influence of alcohol and drugs; VIAS, 2023, Ex-postevaluatie van de wetgeving rond het alcoholslot; [MHF.se](#); Analyse Blenheim Advocaten en Skarp Law; [Addiction-France](#), 2019, [Caradisiac](#), 2020; [Alkolaas.dk](#), Traficom, 2020, [Alcohol interlock-controlled driving rights](#)

2.2 ASP – juridische analyse

De invoering van ASP in (I) bestuursrecht, (II) strafrecht of (III) een rechtscombinatie, moet voldoen aan de juridische en praktische voorwaarden – juridische bezwaren gelden alleen voor het ASP in bestuursrecht

Voorwaarden scenario's¹

	Juridische voorwaarden in bestuursrecht	Praktische voorwaarden	
De kansrijke scenario's voor invoering ASP moeten voldoen aan juridische en praktische voorwaarden (o.b.v. bezwaren RvS, Hoge Raad, Min JenV)	Geen problematische samenloop bestuursrecht en strafrecht • Voorkom dubbele bestraffing voor hetzelfde feit• Regel nauwe samenhang van procedures	Het ASP is voldoende effectief ² (t.o.v. alternatieve maatregelen)	
	Niet in strijd met evenredigheidsbeginsel • Verlaag kosten voor aanmerkelijk deel van de deelnemers (indien nodig)• Biedt maatwerk en differentiatie voor bepaalde groepen: i. Groep die wel in staat is om mee te doen aan het ASP, maar dit weigert dan wel niet succesvol het programma weet af te rondenii. Groep die niet in staat is om mee te doen aan het ASP of die niet kan meedoen of voor wie deelname onevenredige gevolgen heeftiii. Groep die wel mee kan doen en het ASP ook succesvol afrondt	Effectiviteit wordt niet belemmerd door fraudegevoeligheid alcoholslot systeem ³	
			Aantal deelnemers (bereik) is voldoende
			Kosten en uitvoerbaarheid ASP zijn te verantwoorden

1) Zie Appendix (A2) voor voor juridische voorwaarden ter ontwikkeling van scenario's; 2) Zie slide 10 voor onderbouwing conclusie; 3) zie Appendix (A1) voor onderbouwing fraudegevoeligheid

Bron: Analyse Blenheim Advocaten en Skarp Law

2.3 Uitwerking voorkeursscenario's en verkenning impact

Het alcoholslot kan zowel in het bestuursrecht als in het strafrecht worden ingevoerd. In het bestuursrecht blijft een juridisch risico dat de Hoge Raad het alcoholslot als dubbele bestraffing ziet. In het strafrecht is er het praktische risico dat het aantal deelnemers tegenvalt doordat rechters het alcoholslot in de praktijk niet opleggen.

In beide gevallen is voor invoering een gedetailleerde analyse nodig van de samenhang met bestaande maatregelen en de inrichting van de uitvoering.

2.3 ASP – uitwerking scenario's en impact

In het voorkeursscenario voor het bestuursrecht, blijft er een groot risico bestaan dat het ASP als dubbele bestraffing wordt gezien, het strafrecht kent praktische bezwaren zoals een onzeker aantal opleggingen

Voorkeursscenario's om aan genoemde voorwaarden te voldoen^{1, 2, 3}

		Bestuursrecht
Beschrijving		Alcoholslotprogramma opgelegd door het CBR n.a.v. ROI van alcohol (grotendeels zoals '11-'14) aan iedereen binnen vastgestelde bandbreedtes
Juridische voorwaarden	<i>Voorkomen samenloop</i>	Beperk de kans dat ASP als criminal charge wordt gezien door Kosten voor de overheid Duur in eerste instantie 1 jaar met mogelijke verlenging als maatwerk
	<i>Evenredige behandeling doelgroepen</i>	Verplichte deelname aan het ASP Bij weigering volgt onderzoek naar de rijgeschiktheid, evt. in combinatie met bestuurlijke boete Wanneer deelname niet mogelijk is geldt deelname aan het rijgeschiktheids-onderzoek alcohol, in lijn met bestaande regeling bij bijv. taalbarrière en (L)EMA oplegging Succesvolle deelname krijgt voordeel doordat eis van OvJ geen rijontzegging of ongeldigverklaring rijbewijs bevat
	<i>Resterend Juridisch risico</i>	Voor een duur van de maatregel tussen de 15 dagen en 18 maanden is ons geen jurisprudentie bekend over beoordeling als <i>criminal charge</i>. Met de voorgestelde duur van 1 jaar blijft er dus een groot risico dat het ASP als 'criminal charge' wordt aangemerkt en daarom het OM niet tot strafvervolgning kan overgaan; dit was de reden voor afschaffing van het ASP in 2014
Praktische voorwaarden	<i>Aantal deelnemers</i>	Hoog aantal deelnemers – afhankelijk van de promillages waarbij het ASP wordt toegepast
	<i>Kosten</i>	Kosten voor de overheid om samenloop te voorkomen

		Strafrecht
Beschrijving		Alcoholslotprogramma als maatregel, opgelegd door de rechter Opgelegd op grondslag beveiliging van de maatschappij De rechter kan bij de oplegging rekening houden met alle persoonlijke omstandigheden van veroordeelde en zo het ASP opleggen waar het meest passend en effectief is
Juridische voorwaarden		Er zijn geen specifieke juridische voorwaarden of bezwaren bij de invoer in het strafrecht
Praktische voorwaarden	<i>Aantal deelnemers</i>	Impact is afhankelijk van inpassing in het hele pallet van maatregelen bij Rijden onder Invloed Daarbij blijft het aantal opleggingen altijd afhankelijk van rechterlijke besluiten in individuele zaken
	<i>Kosten</i>	Totale kosten ASP voor overheid - in Nederland worden de kosten van straffen altijd door de staat betaald, Hogere arbeidslast uitvoerende partij – door mogelijke noodzaak voor opstellen rapport

1) Betreft de meest kansrijke scenario's o.b.v. expertsessie(s); 2) zie Appendix (A2) voor juridische voorwaarden ter ontwikkeling van scenario's; 3) zie Appendix (A3) voor andere overwogen juridische opties per rechtssysteem

2.3 ASP – uitwerking scenario's en impact

Op basis van de huidige (straf)maatregelen in het bestuurs- en strafrecht zijn zeven doelgroepen vastgesteld met specifieke promillage grenzen afhankelijk van ervaring van de bestuurder en mate van recidive

Huidige maatregelen afhankelijk van promillage, ervaring en recidive

Schaal	Bloed/ alcohol-gehalte	Beginnend bestuurder			Ervaren bestuurder		
		First offender	Recidivist	Meermalen recidivist	First offender	Recidivist	Meermalen recidivist
0 ²	0,22-0,53 ‰	Geldboete €	EMA	Onderzoek, < 6mnd OBM	nvt	nvt	nvt
I ²	0,54-0,80 ‰	LEMA			Geldboete €	EMA	Onderzoek, < 6mnd OBM
II	0,81-1,00 ‰	EMA	Onderzoek, < 6mnd OBM		LEMA		Onderzoek, < 6mnd OBM
III	1,01-1,15 ‰				EMA	Onderzoek, < 6mnd OBM	
IV	1,16-1,30 ‰		Onderzoek, 6-8 mnd OBM	Onderzoek, 6-8 mnd OBM		Onderzoek, < 6mnd OBM	Onderzoek, 6-8 mnd OBM
V	1,31-1,50 ‰	Onderzoek, < 6mnd OBM				Onderzoek, 6-8 mnd OBM	
VI	1,51-1,65 ‰	Onderzoek, 6-8 mnd OBM			EMA, 6-8 OBM		
VII	1,66-1,80 ‰					Onderzoek, 6-8 mnd OBM	
VIII	1,81-2,00 ‰		Onderzoek, ≥9 mnd OBM	Onderzoek, ≥9 mnd OBM	Onderzoek – 6-8 mnd OBM	Onderzoek, ≥9 mnd OBM	Onderzoek, ≥9 mnd OBM
IX	2,01-2,15 ‰	Onderzoek, ≥9 mnd OBM			Onderzoek, ≥9 mnd OBM		
X	2,16-2,35 ‰						
XI	2,36-2,50 ‰						
XII e.v.	>2,51 ‰						

Legenda: 1 Milde overtreding 2 Matige overtreding 3 Middelmatige overtreding 4 Middel-ernstige overtreding 5 Ernstige overtreding 6 Zeer ernstige overtr. 6-8m OBM 7 Extreme overtreding ≥9 mnd OBM AS(P) 2011-'14

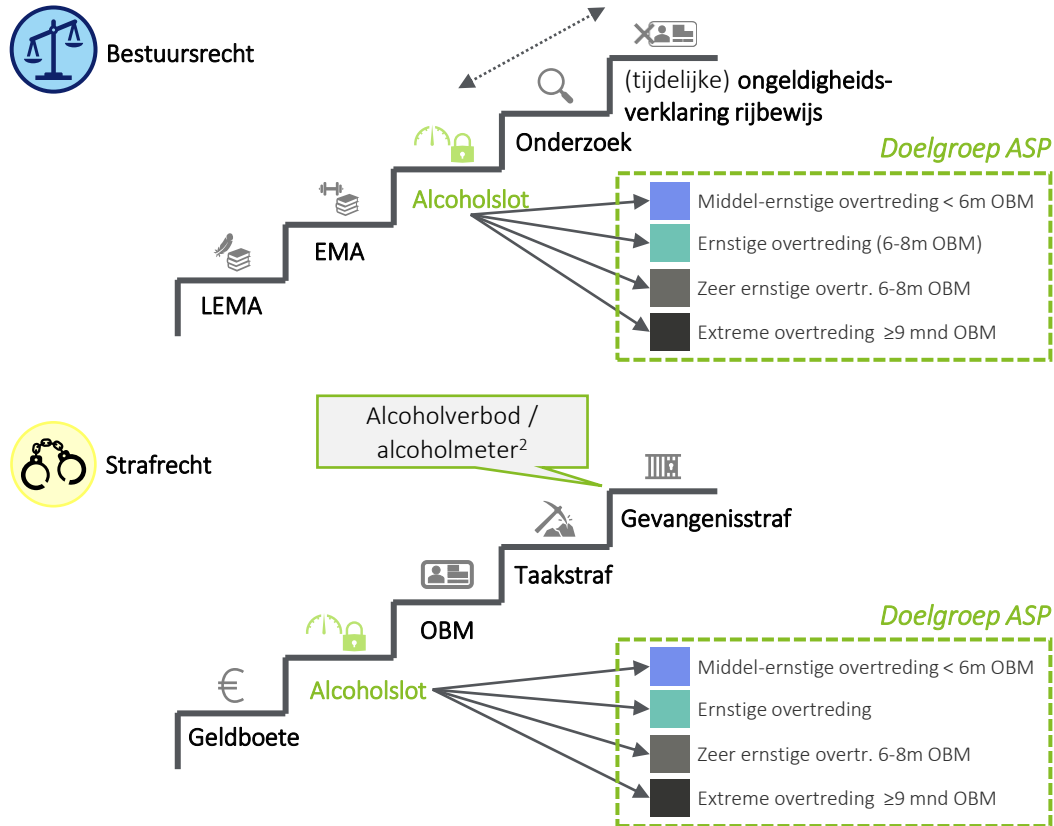
Onderzoek: Onderzoek naar alcoholgebruik door CBR;
OBM: (voorwaardelijke) ontzegging van de bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen

1) Zie Appendix (A1 en A4) voor nadere eisen (straf)maatregelen bestuurs- en strafrecht; 2) Schaal 0 in het strafrecht voor beginnend bestuurders betreft een BAG 0.22-0.80‰

2.3 ASP – uitwerking scenario's en impact

Het ASP past in de (straf)maatregel ladder van zowel het bestuurs- als strafrecht, op basis hiervan zijn de doelgroepen die in aanmerking komen voor het ASP geselecteerd

Doelgroepen nieuwe ASP

Inpassing ASP¹

Bestuursrecht - ASP

- Het alcoholslot als maatregel tussen EMA en onderzoek is passend bij de 'stepped care' gedachte, dit is vergelijkbaar met de situatie tussen 2011 en 2014
- Daarmee komt het ASP in plaats van EMA voor (deel van) Doelgroep IV en als mogelijke uitkomst van onderzoek bij doelgroep V

Strafrecht - ASP

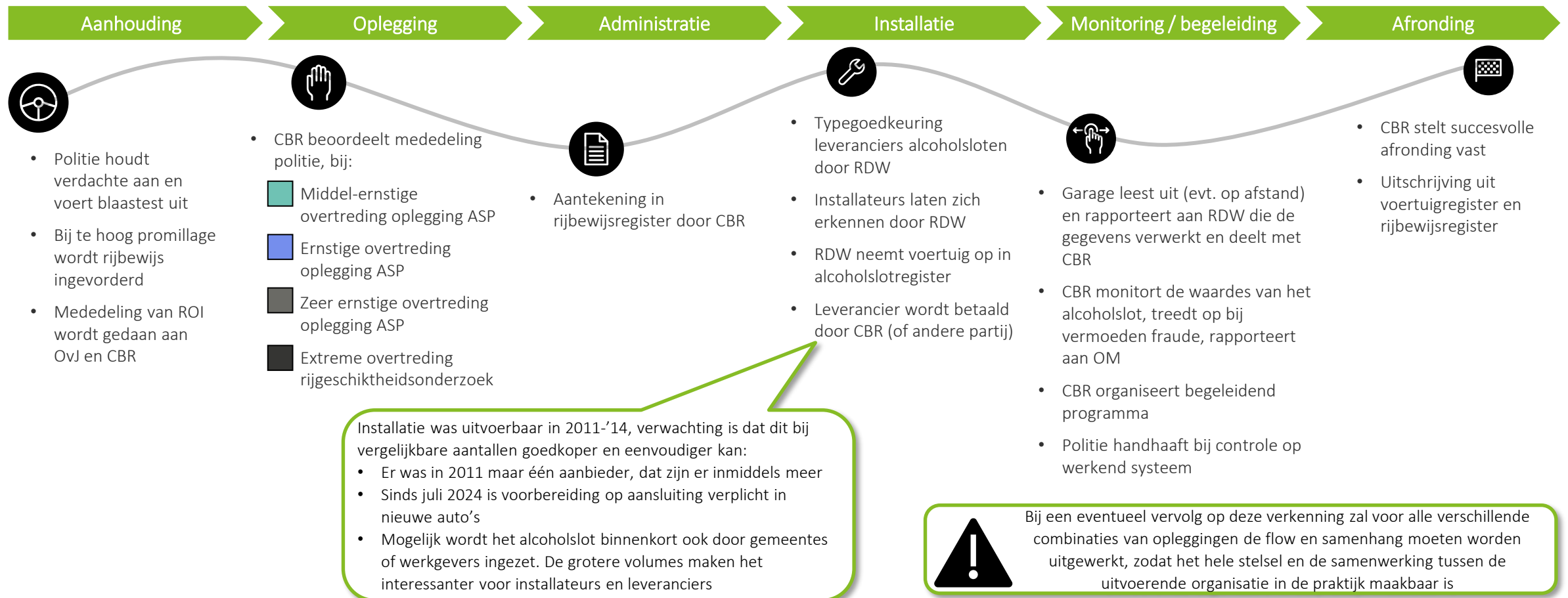
- ASP wordt als maatregel toegevoegd aan de bestaande sancties met als **hoofddoel** de verkeersveiligheid en gedragsverandering
- ASP is **zwaarder dan een geldboete**, maar **lichter dan de ontzegging van de rijbevoegdheid** met vergelijkbare duur, afhankelijk van omstandigheden is bijv. 6 mnd OBM lichter dan 12 mnd ASP³
- ASP naar verwachting m.n. opgelegd bij overtredingen waar nu OBM wordt opgelegd. De voorkeur voor ASP is er vanwege:
 - + **Lage fraudegevoeligheid⁴**, terwijl OBM veel genegeerd wordt⁵
 - + **Lagere recidive**, ook na afloop van het ASP
 - + **Minder ingrijpende sanctie**, kleinere impact op persoonlijke omstandigheden die OBM onevenredig zwaar maken voor sommige doelgroepen

1) Zie Appendix (A3) voor overzicht aantallen processenverbaal / doelgroep 2023; 2) Als een veroordeelde als bijzondere voorwaarde een alcoholverbod krijgt opgelegd, kan in de toekomst evt een alcoholmeter als controlemiddel hiervoor worden ingezet. De wetswijziging wordt momenteel nog voorbereid; 3) definitieve proportionaliteit tussen OBM en ASP duur moet worden onderzocht; 4) In de Evaluatie alcoholslotprogramma (2013) is in 0,5% van de gevallen fraude geconstateerd; 5) in 2021 5.000 staandhoudingen met ongeldig verklaard rijbewijs CBR, [NOS duizenden met ongeldig rijbewijs op de weg](#) (2022)

2.3 Uitwerking scenario's – bestuursrecht

Bij de herinvoering in het bestuursrecht zal naar verwachting het CBR weer een grote rol krijgen in de uitvoering

Scenario ASP in bestuursrecht

2.3 Uitwerking scenario's – bestuursrecht

Indien het ASP in het bestuursrecht wordt ondergebracht, worden per jaar ca. 5.000 deelnemers verwacht, de grootste groep deelnemers komt uit de doelgroep 'middel-ernstige overtreding'

Verwachte oplegging ASP in bestuursrecht¹

	Ernstige overtreding (<6 mnd OBM)	Middel-ernstige overtreding (6-8 mnd OBM)	Zeer ernstige overtreding (6-8 mnd OBM)	Extreme overtreding (≥ 9 mnd OBM)
Doelgroep beschrijving <i>zie p9-10 voor details</i>	Kleine groep beginnend FO, R en MR; kleine groep ervaren R en MR	Grote groep ervaren FO	Beperkte groep beginnend FO, R en MR; kleine groep ervaren FO en aanzienlijke groep ervaren R en MR	Beperkte groep beginnend FO, R en MR; grote groep ervaren FO, R en MR
Totaal processen-verbaal ²	926	4.467	3.203	4.190
Potentiële deelnemers ASP doelgroep	100%	100%	100%	2%
Besluiten ASP ³	60%	60%	60%	60%
Daadwerkelijke deelname ASP ⁴	95%	95%	95%	95%
Deelnemers ASP	528	2.546	1.826	48
Toelichting potentiële deelnemers ASP	100% ivm gebonden bevoegdheid	100% ivm gebonden bevoegdheid	100% ivm gebonden bevoegdheid	2% wordt rijgeschikt bevonden na onderzoek ⁵
Mogelijk vergroting van aantal deelnemers	Mogelijk maken van alcoholslot in lease-, bedrijfs-, vrachtauto	Indien categorie vergroot wordt naar lagere schalen waar nu EMA van toepassing is	<i>nvt</i>	Indien overtreder uit onderzoek rijgeschikt blijkt en wél met ASP mag rijden: van de 70% rij-ongeschikten kan mogelijk 40% wél met een ASP rijden: 669

Conclusies

- Verwacht wordt dat het ASP het **vaakst opgelegd** wordt bij de doelgroep 'middel-ernstige overtreding' met een totaal aantal deelnemers van **2.546**
- Gevolgd door de doelgroep zeer 'ernstige overtredingen' met 1.826 deelnemers
- De overige doelgroepen maken een kleiner deel uit van de ASP deelnemers, totaal: 576
- Het **aantal ASP deelnemers / jaar** in het bestuursrecht wordt geschat op **5.000** (optelling is 4.948)
- Er lijken mogelijkheden te zijn om de aantal deelnemers binnen specifieke doelgroepen te vergroten

1) Bij gelijke pakkans; 2) Processenverbaal 2023 Rol van uitsluitend alcohol, zie Appendix (A3); 3) 60% o.b.v. referentiekader, niet alle potentiële deelnemers kregen door omstandigheden het ASP opgelegd; 4) o.b.v. getallen uit referentiekader (=daadwerkelijke invoering ASP (84%) + verlenging ASP (14%) – uitval tijdens ASP (6%) = ~95%; 5) Min lenW evaluatie alcoholslotprogramma 2014; FO: first offender; R: recidive, MR: multipele recidive

2.3 Uitwerking scenario's – bestuursrecht

De uitvoering zal vergelijkbaar zijn met eerdere inrichting van het alcoholslot, met als toevoeging dat één van de partijen ook de selectie en betaling van leveranciers moet organiseren

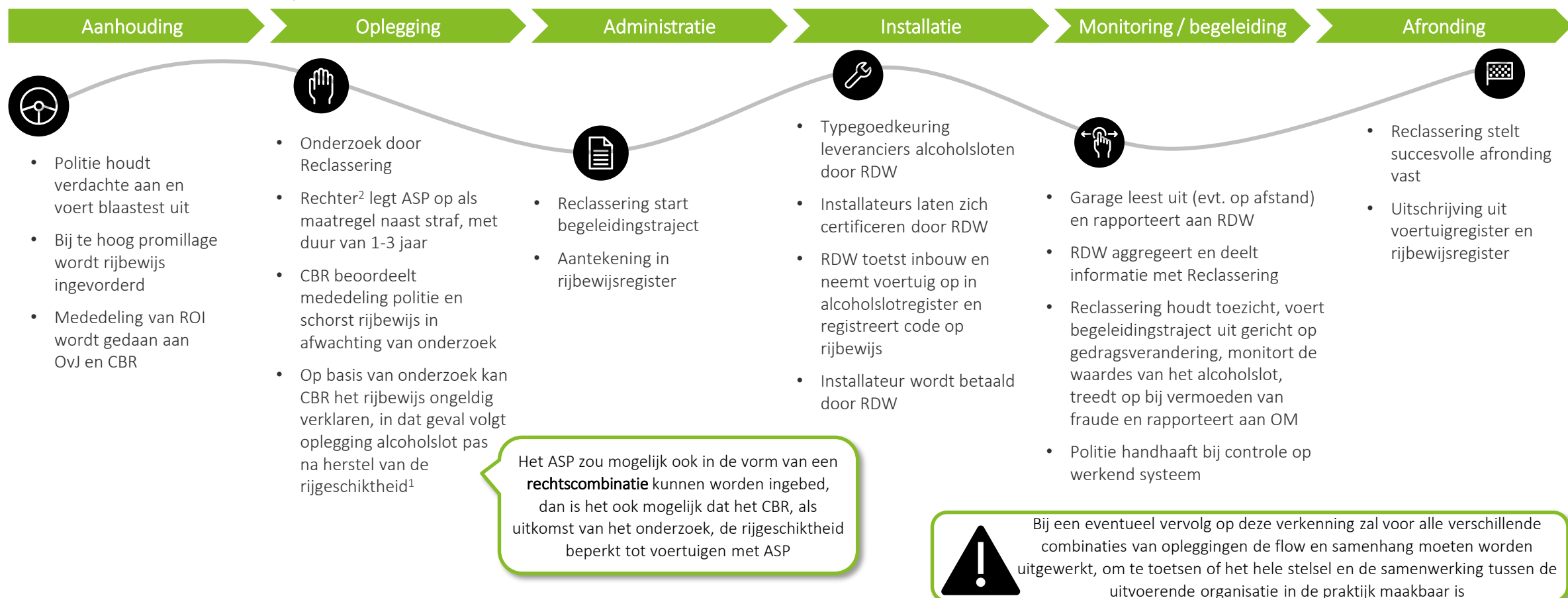
Verkenning rollen en verantwoordelijkheden ASP in bestuursrecht

	Invulling rol	Additionele verantwoordelijkheid	Indicatie impact arbeidslast	Kosten overhead	Kosten/ASP
Opsporing / handhaving		Politie moet in staat zijn om het juist functioneren van het alcoholslot te toetsen en te constateren dat bestuurder alleen met alcoholslot mag rijden	• Additionele kennis over alcoholslot en registratie opnemen in instructies • Extra, gerichte, controles op autos met alcoholslot	<i>Eenmalige kosten voor inrichting systemen</i>	
Oplegging / Beroep / beklag		<i>Verantwoordelijkheid en uitvoering voor OM en rechtspraak blijft vergelijkbaar met huidige situatie</i>			
Administratie / registratie / keuring / ...		RDW houdt alcoholslotregister bij, keurt installateurs en houdt toezicht op installateurs CBR zorgt voor de aantekening op het rijbewijs, vastgesteld in centrale database	Werkzaamheden zijn vergelijkbaar met eerdere periode, met extra aandacht voor specifieke doelgroepen	<i>Niet in te schatten in dit stadium</i>	
Uitvoering / educatie / informatie / ...		Verantwoordelijk voor aanschaf, installatie en uitlezen alcoholslot door installateur Verantwoordelijk voor ontwikkeling en uitvoering training door trainingsbureau	Werkzaamheden CBR zijn substantieel, maar vergelijkbaar met eerdere periode. Werkzaamheden RDW vergelijkbaar met eerdere periode. Nader te bepalen partij moet geldstroom en selectie alcoholsloten organiseren	<i>Niet in te schatten in dit stadium</i>	€2.500/ AS €1.500/ Cursus
Beleidsverantwoordelijk		Stysteemverantwoordelijk voor het effectief functioneren van Alcoholslotprogramma			
Totale kosten				Aanname overhead RDW en CBR: €1.000/ASP	Aanname totale kosten: €5.000/ASP

Uitwerking scenario's - strafrecht

In het strafrecht zou de rechter het ASP opleggen als maatregel naast de straf, parallel legt het CBR daarbij, net als in de huidige situatie, maatregelen op die onder het bestuursrecht vallen

Scenario ASP in strafrecht/ rechtscombinatie

1) Het is onzeker of deze volgorde in Nederland toegepast kan en zal worden; 2) Besloten dient te worden of het ASP ook bij een strafbeschikking als maatregel opgelegd mag/kan worden

2.3 Uitwerking scenario's – strafrecht

Indien het ASP in het strafrecht wordt ondergebracht, verwachten we per jaar 300-3.000 deelnemers, het uiteindelijk aantal deelnemers is zeer afhankelijk van de overwegingen van rechters bij individuele zaken

Verwachte oplegging ASP in strafrecht

	Ernstige overtreding (<6 mnd OBM)	Middel-ernstige overtreding (6-8 mnd OBM)	Zeernstige overtreding (6-8 mnd OBM)	Extreme overtreding (≥ 9 mnd OBM)
Totaal processen-verbaal ¹	926	4.467	3.203	4.190
ASP toepasbaar (obv 2011-'14)	60%	60%	60%	60%
Opleggingen ASP door rechter (inschatting)	0-10%	0-30%	0-50%	70%
Daadwerkelijke deelname ASP ²	95%	95%	95%	95%
Deelnemers ASP	0-53	0-764	0-913	1672
Onderzoek naar rijgeschiktheid	53	0	913	1672
% rijgeschikt (obv indicatie CBR)	20%	100%	20%	20%
Deelnemers met geldig rijbewijs	0-11	0-764	0-183	334

Uitkomsten

De **daadwerkelijke oplegging van het ASP in het strafrecht is moeilijk te voorspellen**, omdat deze afhankelijk is van alle individuele beslissingen van de rechters. Voor een eerste indicatie van de relevantie van het Alcoholslot is **de Raad voor de Rechtspraak** om advies gevraagd, daaruit volgt:

- **Voldoende draagvlak** voor de invoering van het – door de rechter op te leggen – Alcoholslot, dit biedt meer ruimte voor maatwerk
- Dit maatwerk betekent ook dat het toepasbaar is bij **zowel first offenders als recidivisten**

In de geconsulteerde expertgroep is **geen consensus** over de verwachte oplegging door rechters, OM geeft bijvoorbeeld aan niet te verwachten dat het alcoholslot wordt opgelegd voor overtredingen waar nu minder dan **9 maanden OBM** wordt opgelegd. Om deze reden wordt een bandbreedte weergegeven. Daarbij is ook nog onzeker hoe vaak een alcoholslot **voorwaardelijk** zal worden opgelegd en in hoeverre het aantal opleggingen dus overeenkomt met het aantal installaties

Voor een groot deel van deze doelgroep doet het CBR **onderzoek naar rijgeschiktheid** op basis van alcoholgebruik en na ca 80% van de onderzoeken wordt het **rijbewijs ongeldig** verklaard. Een alcoholslot heeft natuurlijk alleen zin wanneer de bestuurder een geldig rijbewijs heeft. In andere landen (Polen, Denemarken) moet een bestuurder in zo'n geval nadat hij/zij het rijbewijs terugkrijgt eerst een periode met alcoholslot rijden. Het is onzeker of in Nederland rechters ook een alcoholslot opleggen bij een ongeldig rijbewijs. Dit resulteert in de volgende inschattingen:

- Oplegging in combinatie met ongeldig rijbewijs: **1672 – 3401 deelnemers**
- Alleen oplegging bij geldig rijbewijs: **334 - 1291 deelnemers**

Conclusie: Op basis van de beschikbare gegevens en inzichten kan slechts een grove indicatie worden gegeven van het aantal te verwachten opleggingen. Daarom ronden we de bandbreedte in conclusies af op **300-3.000 deelnemers**

Ter vergelijking: In eerder onderzoek door JenV en de Raad voor de Rechtspraak in 2018³ is een inschatting gedaan van het aantal opleggingen. Bij een door de overheid betaald alcoholslot was de inschatting 570-2.270 opleggingen per jaar. Sinds 2018 is het aantal processen verbaal Rol met 45% gestegen⁴, daarom zou deze inschatting zich nu vertalen in **830 – 3.310 opleggingen**

1) Processenverbaal 2023 Rol van uitsluitend alcohol, verdeeld naar rato van gegevens 2011; 2) o.b.v. referentiekader een daadwerkelijke deelname van ~85%, verwachting +10% doordat deelnemer geen kosten heeft en de rechter rekening houdt met persoonlijke omstandigheden; 3) <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29398-588.html>; 4) Bron: CBS geregistreerde misdrijven rijden onder invloed

2.3 Uitwerking scenario's - strafrecht

Vooral bij de reclassering wordt de verantwoordelijkheid en de arbeidslast vergroot, JenV wordt in dit geval primair verantwoordelijk voor het effectief functioneren van het ASP

Verkenning rollen en verantwoordelijkheden ASP in strafrecht/ rechtscombinatie

	Invulling rol	Additionele verantwoordelijkheid	Indicatie impact arbeidslast	Kosten/ jaar	Kosten/ASP
Opsporing / handhaving		Politie moet in staat zijn om het juist functioneren van het alcoholslot te toetsen	Kennis over alcoholslot in proces opnemen Systeem aanpassen om rijbewijs check te doen extra, gerichte, controles op auto met alcoholslot	<i>Enmalige kosten voor inrichting systemen</i>	
Oplegging / Beroep / beklag		Uitvoering voor OM en rechtspraak blijft vergelijkbaar met huidige situatie Reclaserings voert onderzoek uit om noodzaak ASP maatregel te onderbouwen	Duizenden extra onderzoeken bij Reclassering vraagt om extra budget of verschuiving prioriteiten, deze onderzoeken kunnen mogelijk beperkt worden in aantal en zwaarte		
Administratie / registratie / keuring / ...	RDW	RDW houdt alcoholslotregister bij, keurt installateurs en houdt toezicht op installateurs OM of CJIB zorgt voor de aantekening op het rijbewijs, vastgesteld in centrale database	<i>Werkzaamheden zijn vergelijkbaar met eerdere periode van het Alcoholslot</i>	<i>Niet in te schatten in dit stadium</i>	
Uitvoering / educatie / informatie / ...	RDW	Verantwoordelijk voor aanschaf, installatie en uitlezen alcoholslot door installateur Verantwoordelijk voor ontwikkeling en uitvoering begeleidingsprogramma	Reclassering moet duizenden deelnemers monitoren op fraude en effectiviteit, dit heeft grote impact op capaciteit	<i>Niet in te schatten in dit stadium</i>	
Beleidsverantwoordelijk		Systeemverantwoordelijk voor het effectief functioneren van Alcoholslotprogramma			
Totale kosten				Aanname overhead RDW en reclassering: €1.000/ASP	Aanname totale kosten: €5.000/ASP

2.3 Uitwerking scenario's

Bij alle scenario's zijn significante aantallen deelnemers mogelijk, als deze gerealiseerd worden kan het alcoholslot bijdragen aan reductie van de grote maatschappelijke kosten van alcohol in het verkeer

Vergelijking aantallen oplegging en deelnemers alcoholslot^{1, 2}

	Processen-verbaal in aanmerking voor ASP	Besluiten ASP	Daadwerkelijk aantal deelnemers	Kosten €/jr obv €5.000 per deelnemer ³
Invoering 2011-'14 ⁴	7.100	3.900	3.400	Voor bestuurder
Analyse 2018	<i>Niet beschikbaar</i>	570 – 2.270	<i>Niet beschikbaar</i>	
Scenario Bestuursrecht	8.780	5.208	5.000	€25m/jr
Scenario Strafrecht	22.000		300-3.000	€1.5m- 15m/jr
Europese vergelijking	<i>Niet beschikbaar</i>	<i>Niet beschikbaar</i>	20 – 2.000	

Maatschappelijke kosten alcohol in het verkeer

	Alcoholgerelateerde verkeersongevallen	
	Doden	Zwaargewonden
Inschatting per jaar	75 - 185	700 - 1.700
Totale Maatschappelijke kosten ³	€ 540m - € 1.332m	€ 840m - € 2.040m
Reductie van 5% op alcoholgerelateerde verkeersongevallen	€ 69m - € 169m/jaar	

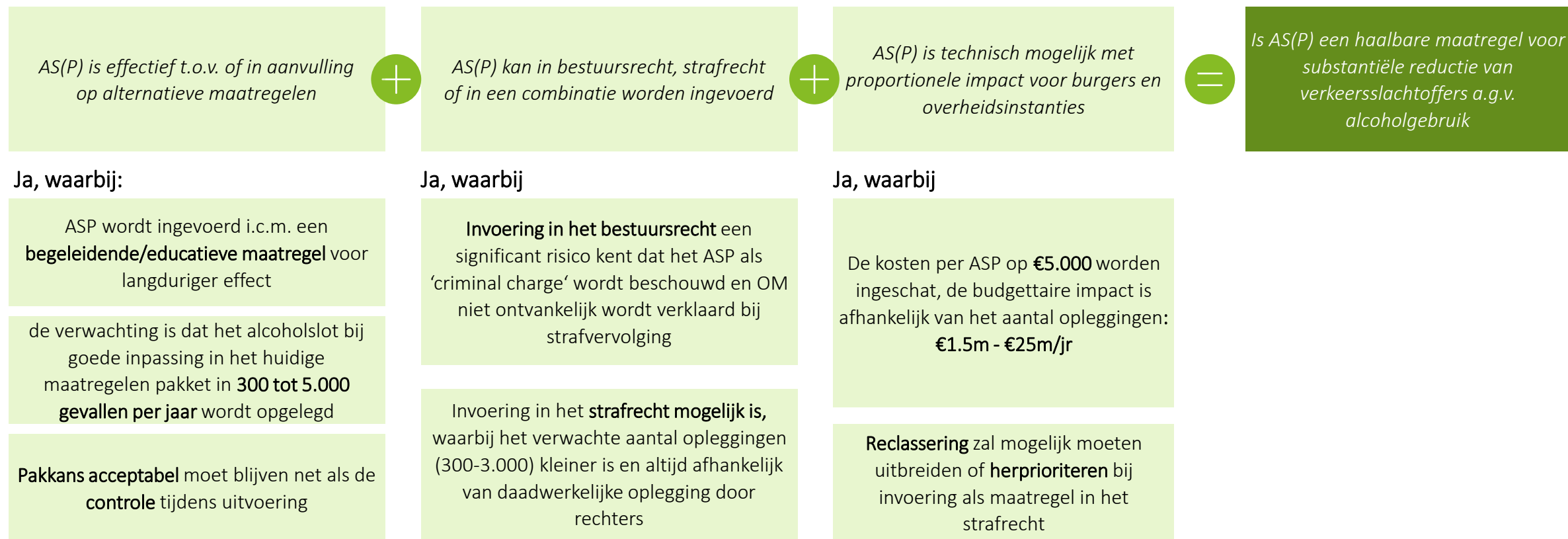
Er is **onvoldoende data** beschikbaar om inzicht te geven in het verband tussen aantal deelnemers alcoholslot en impact op verkeersongelukken door alcohol. Op dit moment loopt een langjarig onderzoek⁵ naar Alcohol in het Verkeer onder verantwoordelijkheid van SWOV, dit zal de inzichten vergroten.

Noot: 1) Zie appendix voor gedetailleerd referentiekader; 2) zie Appendix (A3) voor nadere uitwerking referentiekader periode 2011-2014 en eerdere analyse herintrede ASP in Strafrecht; 3) uitgaande van €4.000 materiaal en installatiekosten en €1000 organisatiekosten 4) Ministerie IenW, Evaluatie alcoholslotprogramma 2014; 3) De kosten per verkeersdode zijn € 7,2 miljoen en per ernstig verkeersgewonde € 1,2 miljoen. <https://swov.nl/nl/factsheet/kosten-van-verkeersongevallen>; 5) <https://swov.nl/nl/nieuws/grootschalig-onderzoek-naar-alcohol-het-verkeer>

2.3 Uitwerking scenario's

Invoering van het alcoholslotprogramma is mogelijk in het bestuursrecht met risico op herhaling van het oordeel van de Hoge Raad en in het strafrecht met risico op een zeer beperkt aantal opleggingen

Conclusies op basis van onderzoekshypothesen

An aerial photograph of a roundabout with a semi-transparent white text box overlaid on the left side. The roundabout is surrounded by green trees and grass. Several cars are visible on the road. In the background, there are residential buildings and a parking lot.

3. Overwegingen bij vervolg

Het juridische risico van het bestuursrecht weegt voor ons zwaarder dan het praktische risico van de aantallen in het strafrecht. Als rechters op basis van individuele overwegingen over de omstandigheden van de misdrijf het alcoholslot maar beperkt opleggen, dan lijkt het niet verstandig om op basis van generieke criteria via het bestuursrecht alsnog een grote groep met alcoholslot te laten rijden.

Voor definitieve besluitvorming raden wij aan een gedetailleerde uitwerking te maken van de exacte inpassing en uitvoering en op basis hiervan de kosten en impact nauwkeuriger in te schatten.

3. Overwegingen bij vervolg

Wij bevelen op basis van de verkenning aan, om de invoering van het Alcoholslot in het strafrecht gedetailleerd uit te werken en daarna tot een definitief besluit over mogelijke invoering te komen

Conclusies

Het Alcoholslotprogramma (ASP) is de meest effectieve maatregel om recidive na Rijden onder Invloed van alcohol te voorkomen en daarmee verkeersslachtoffers te verminderen

Het ASP past het beste als maatregel in het strafrecht. Bij elke oplegging is er een afgewogen oordeel van de rechter waardoor het ASP effectief en passend wordt ingezet als onderdeel van de straf

De uitvoering past bij de taken van OM, RDW en Reclassering, zij hebben de kennis en vaardigheden in huis, maar waarschijnlijk niet de benodigde capaciteit

Naar verwachting wordt het ASP 300-3.000 per jaar opgelegd, dit aantal wordt nog beperkt doordat 40% van de mogelijke deelnemers geen eigen auto heeft om het alcoholslot in te bouwen

De kosten voor het slot, de inbouw, ondersteuning en overhead zijn ingeschat op ca €5000 per oplegging. Deze kosten zijn veel lager dan de maatschappelijk kosten veroorzaakt door verkeersongevallen als gevolg van alcohol

Aanbevelingen

- **Onderzoek** de invoer van het alcoholslot in combinatie met een educatief programma als onderdeel van de maatregelen bij Rijden onder Invloed
- Verken in eerste instantie de mogelijkheid tot invoering in **het strafrecht**. Zorg daarbij voor **goede inbedding** in het pallet van bestaande maatregelen in bestuursrecht en strafrecht
- Werk samen met de **uitvoeringsorganisaties** aan een zo efficiënt mogelijke inrichting
- Onderzoek de combinatie van ontzegging rijbevoegdheid met alcoholslot en verken de mogelijkheden om impact verder te vergroten, bv door **installatie in lease-auto's, bedrijfswagens** en deelauto's mogelijk te maken
- Maak een **nauwkeurige inschatting van kosten en impact** en stel een **implementatieplan** op, om op basis hiervan een definitief besluit over de invoering te nemen

3. Overwegingen bij vervolg

Het ASP kan mogelijk succesvoller worden gemaakt door optimalisaties die het bereik vergroten en de kosten verlagen

Nader te onderzoeken mogelijkheden bij eventueel vervolg

Vergroten bereik

- Verkennen van mogelijkheden voor inbouw ASP bij lease-, vrachtauto's etc.
- Afstemmen van rechtssystemen op elkaar, bv. aanpassingen criteria (afkappunten %) onderzoek rijgeschiktheid en schorsing rijbewijs (CBR)
- Harmoniseren van het ASP en de wetgeving rondom het alcoholverbod en de alcoholmeter
- Verkennen van mogelijkheden ASP plaatsing na overtreding in afwachting op uitspraak OVJ / Rechter (Scenario IIc¹)
- Identificeren overlap tussen rijden onder invloed van Drugs en Alcohol en mogelijkheden van het ASP hierin

Verlagen kosten, complexiteit en fraude

- Ondersteunen van initiatieven voor vrijwillige invoering van het ASP, zoals in gemeentevoertuigen, maken de markt voor leveranciers en installateurs aantrekkelijker en daarmee de kosten lager en de installatie eenvoudiger
- Stimuleren innovatie voor vernieuwd alcoholslot, met lagere kosten en fraudegevoeligheid
- Blokkeren van deelauto accounts voor houders van rijbewijs met Alcoholslot registratie

Bron: Eigen analyse; experts

1) Zie Appendix (A3) en juridische bijlage voor uitwerking

4. Appendix

A1. Aanleiding en achtergrond

A2. Juridische analyse

A3. Uitwerking scenario's en impact

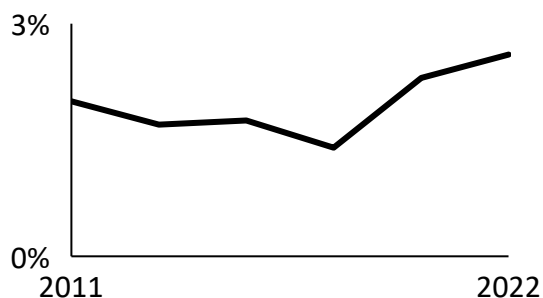
A4. Huidige straffen Rijden onder Invloed (van alcohol) Nederland

A1 – Referentiekader ASP

Rijden onder invloed stijgt in Nederland over de afgelopen jaren terwijl er minder wordt ingezet op grootschalige controles, dit versterkt de noodzaak voor een effectief Alcoholslotprogramma

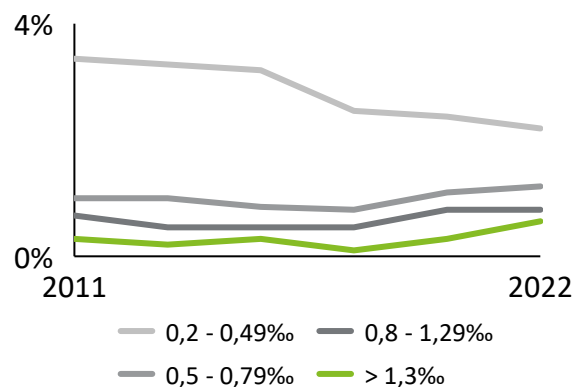
Algemene ontwikkelingen Rijden onder invloed (ROI)

Aantal rijders onder invloed lijkt te groeien...

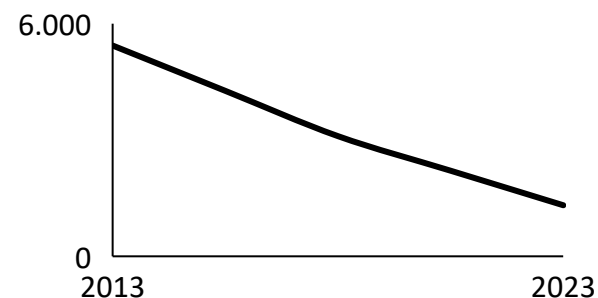
Aandeel ROI onder verkeer in weekendnachten (%), BAG van >0,5 ‰¹

...met name in de groep met een zwaar BAG (>1,3 ‰)

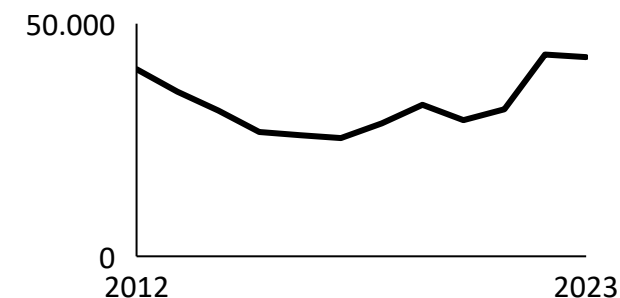
Aandeel rijders onder invloed in weekendnachten (%)¹

En hoewel er minder wordt ingezet op grootschalige controles...

Aantal alcoholfuiten²

...stijgt het aantal proces-verbalen voor ROI

Aantal proces-verbalen voor ROI per jaar^{3,4}

1) SWOV, 2023, Rijden onder invloed van alcohol; 2) [NOS, EenVandaag](#); 3) CBS; 4) Promillages onbekend

A1 – Doelgroepen alcoholslot

De ernst van de overtreding bepaalt in belangrijke mate de sancties die de OvJ / rechter oplegt en de maatregelen vanuit het CBR

AS(P) 2011-'14 € Geldboete Ontz. rijbevoegdheid
 Taakstraf Gevangenisstraf

Richtlijnen veroordeling

Recidiveregeling ³		Bestuursrecht		Strafrecht							
		Schaal	Bloed/ alcohol-gehalte	Beginnend bestuurder	Ervaren bestuurder	Beginnend bestuurder			Ervaren bestuurder		
						First offender	Recidivist	Meermalen recidivist	First offender	Recidivist	Meermalen recidivist
0 ¹	0,22-0,53 ‰	nvt	nvt				nvt	nvt	nvt		
I ¹	0,54-0,80 ‰	LEMA	nvt	€		€		€			
II	0,81-1,00 ‰	EMA ³	LEMA			€		€			
III	1,01-1,15 ‰		EMA		€				€		
IV	1,16-1,30 ‰		EMA				€		€		
V	1,31-1,50 ‰	EMA ³	EMA			€	€	€	€		
VI	1,51-1,65 ‰			€	OBM 6-8 mnd	OBM 6-8 mnd		OBM 6-8 mnd	OBM 6-8 mnd		
VII	1,66-1,80 ‰			OBM 6-8 mnd		€	€	€	€		
VIII	1,81-2,00 ‰	Onderzoek rijgeschiktheid + schorsing geldigheid rijbewijs ³	Onderzoek rijgeschiktheid + schorsing geldigheid rijbewijs ³		€	€	€	€	€		
IX	2,01-2,15 ‰				€	€	€	€	€		
X	2,16-2,35 ‰				€	€	€	€	€		
XI	2,36-2,50 ‰				€	€	€	€	€		
XII	2,51-2,75 ‰			OBM ≥ 9 mnd	OBM ≥ 9 mnd	OBM ≥ 9 mnd	OBM ≥ 9 mnd	OBM ≥ 9 mnd	OBM ≥ 9 mnd		
XIII	2,76-2,95 ‰										
XIV	3,01-3,20 ‰										
XV	3,21-3,45 ‰										
XVI	> 3,46 ‰										

(Tijdelijke) schorsing geldigheid rijbewijs

Alcoholmeter²

1) Schaal I in het strafrecht voor beginnend bestuurders betreft een BAG 0.22-0.80‰; 2) Als een veroordeelde als bijz. voorwaarde een alcoholverbod krijgt opgelegd, kan in de toekomst evt een alcoholmeter als controlemiddel hiervoor worden ingezet. De wetwijziging wordt momenteel nog voorbereid; 3) Ongeldigheidsverklaring rijbewijs van 5 jaar indien < 5 jaar een 2^e ROI overtreding met >1.3%. Nadere sancties Strafrecht zie Appendix A4

A1 – Marktscan

Fraude leek in '11-'14 in beperkte mate voor te komen, en zal bij herinvoering lager zijn door technologische ontwikkeling – controle door autoriteiten is nog wel in zekere mate nodig

Fraude leek in de periode '11-'14 voor te komen, maar in beperkte mate...

Onbewuste onregelmatigheden systeem¹

Uitlezen slot niet mogelijk door datadefect software

Vals-positieve testen na bepaalde voeding, dranken en gezondheidsmiddelen (spoelwater, tandpasta, lippenbalsem etc.)

Bewuste onregelmatigheden (fraude)¹

Algemene fraude (vb. aangebrachte veranderingen aan slot om starten zonder blazen mogelijk te maken) – is slechts bij **0,5%** van het aantal deelnemers ASP geconstateerd bij controle

Blazen door ander (nuchter) individu – aantallen in NL onbekend, in België zeer beperkt⁵. Onderweg moet de bestuurder weer blazen, dus deze fraude kan alleen gepleegd worden door een nuchtere rijder die bewust meewerkt en met een bestuurder onder invloed mee wil rijden.

Gebruik van ander voertuig zonder alcoholslot – vb. huurauto, leenauto, nieuwe aanschaf

Ontkoppeling alcoholslot om hertest te voorkomen – **0,5%** van de gecontroleerde gevallen

...en dit zal naar verwachting lager zijn bij herinvoering

Software lijkt verbeterd en **permanente monitoring is mogelijk** (evt. via applicatie zoals bij Dignita), hoewel de standaard nog altijd is voor controle, kalibratie en monitoring op servicelocatie

Dit kan nog steeds voorkomen (België, Zweden), maar deelnemers worden gebriefd en evaluatie in België laat zien dat begeleiders verklaringen van deze deelnemers ook in twijfel trekken⁵

Hierover wordt niet gerapporteerd, vermoedelijk is nog altijd periodieke controle nodig om te zien of veranderingen aan het systeem zijn aangebracht, maar bij deze controles wordt fraude zelden waargenomen

Systeem kan **specifiek gekalibreerd** worden op adem van de bestuurder, ook is **stem- of gezichtsherkenning** mogelijk met nieuwe technieken².

Mogelijke maatregelen hiertegen moeten nog verder onderzocht worden in komende fase – vb. duidelijk zichtbaar kenmerk op rijbewijs

Melding aan bestuurder en autoriteit bij ontkoppeling van het systeem is al aantal jaar mogelijk⁴ – Ontkoppeling was bij start ASP nog niet verboden, maar dit is in 2014 al aangepast³

Fraudegevoeligheid was destijds **geen juridisch bezwaar** vanuit het bestuursrecht (Raad van State, Hoge Raad), maar werd alleen genoemd als één van de praktische bezwaren bij de verkenning voor herinvoering ASP in het strafrecht

Bron: 1) IenW, 2013, Evaluatie alcoholslotprogramma; 2) [Alcolock](#); 3) [NOS](#), 2014, Alcoholslot auto is kraakbaar; 4) [Rijschoolpro](#), 2014; 5) VIAS, 2023, Ex-postevaluatie van de wetgeving rond het alcoholslot

A1 – ASP kosten

Sinds het ASP in Nederland is ontbonden zijn kosten enigszins gedaald en is de technische inrichting van het systeem nog vergelijkbaar – dit zijn in vergelijkbare landen geen redenen voor ontbinding van het ASP

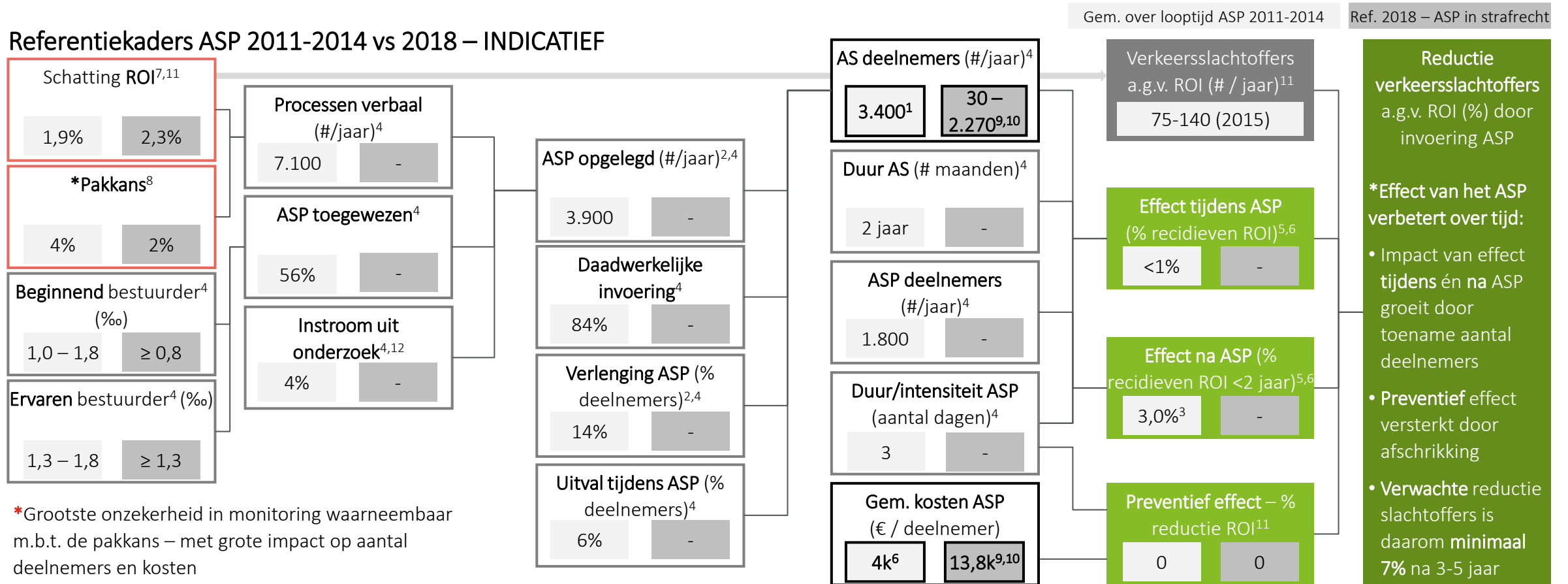
Marktscan alcoholslotsysteem

Registratie/keuring/monit.	RDW / CBR	FOD Mobiliteit en Vervoer ³	UTAC (privaat) ⁹	Deense Transport Autoriteit (publiek) ⁷	Zweedse Transport Autoriteit (publiek) ⁴	Traficom (publiek) ⁸
Uitvoering programma	CBR	Meerdere erkende 'omkaderingsinstellingen'	Medische commissie en verslavingsinstellingen	Verschillende instellingen voor ANT-cursus	Medische instellingen	Reguliere zorg
Erkende leveranciers	Dräger	Dräger, Rauwers	Dräger, Lion	Dräger, Smartstart, Alcotrax	Alcolock, Dignitas	ACS, Autowatch, Dignitas, PFK, Smart Start, Dräger, LifeSafer
Schatting kosten jaar 1 ¹	€1.500 ⁵	€1.400	€1.300	€1.200	Onbekend	€1.300 - €1.400 ⁶
Technische en markt ontwikkelingen	- ↑ NL in '11-'14 ter referentie	Kostendaling verwacht door 1) 2^e leveranc., 2) EN50436² 'Vals positieve' blaastesten nog mogelijk Onnauwkeurigheid statistische data Fraudeopsporing relatief goed mogelijk door afwijkende patronen	Systeem wordt nog steeds als complex ervaren; hertesten, blaastechniek	Alcotrax biedt automatisch kalibreren en uitlezen informatie op afstand Bij overige leveranciers is uploaden van data geschiedenis alleen mogelijk op locatie installateur	Uitlezen gebeurt nog steeds op specifieke moment bij service station Er bestaat nog risico op positieve test bij andere stoffen dan alcohol	Onduidelijke informatie en communicatie voor bestuurders Alcohol interlock log data wordt nog niet efficiënt opgeslagen door de autoriteit

1) Excl. Installatie, kalibreren en uitlezen; 2) European Standard EN50436-1 en -4 stellen normen voor betrouwbaarheid van resultaten van alcoholsloten en detailleert de connectie en digitale informatiedeling voor auto's vanaf Juli 2024 op de markt gebracht; 3) VIAS, 2023, Ex-postevaluatie van de wetgeving rond het alcoholslot; 4) [Transportstyrelsen.se](https://transportstyrelsen.se); 5) [de-strafrechtadvocaat](https://de-strafrechtadvocaat.nl); 6) Vermoedelijke prijs; 7) [Deense transport autoriteit](https://deense.transport.authoriteit.dk); 8) [Traficom](https://traficom.fi); 9) [Sécurité Routière](https://securite routiере.fr)

A1 – Referentiekader ASP

Analyse van het ASP (2011-2014) en onderzoek naar herinvoering (2018) laat zien dat de verwachtingen voor deelnemers en bijbehorende kosten sterk variëren – gedreven door onzekerheid in aantallen ROI en pakkans

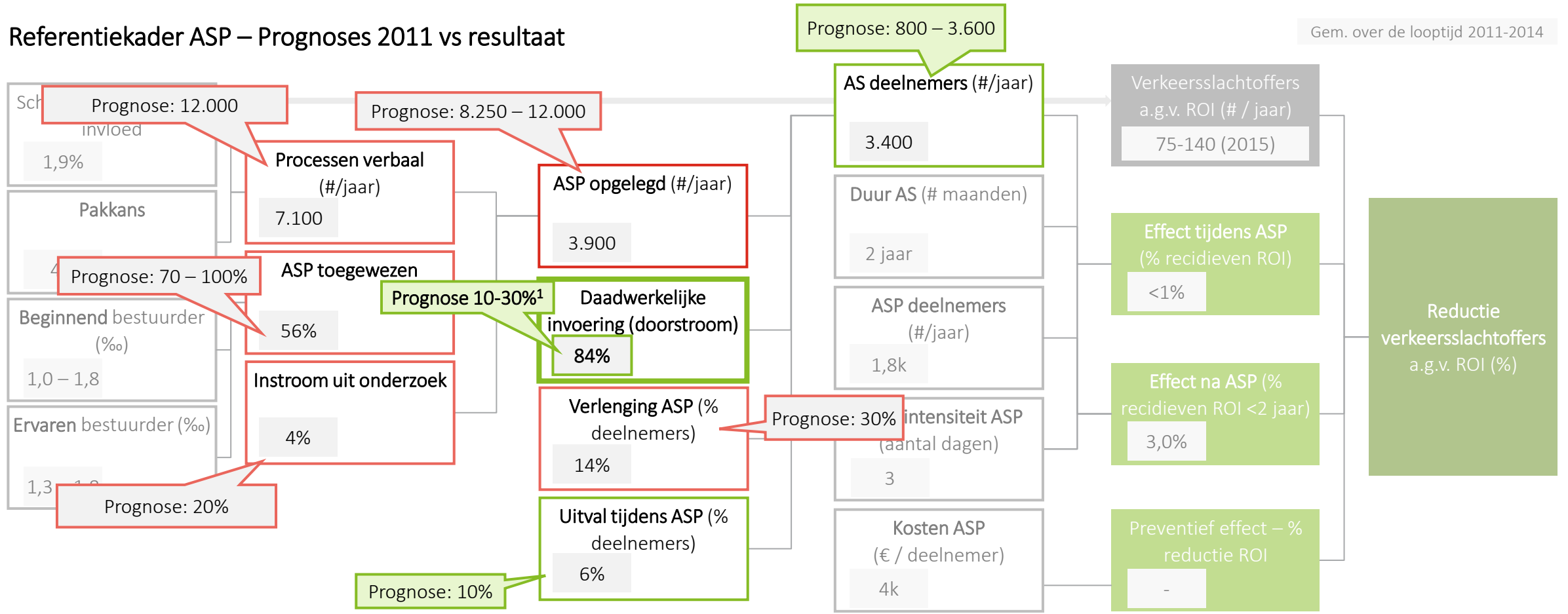

1) Correctie door afrondingen en gemiddeldes; 2) Verlenging bij deelnemers die bij min. 1 blaaspoging > 0.2 promille bliezen; 3) Bij succesvol afronden van het programma; Bronnen: 4) Ministerie IenW, 2014, Evaluatie alcoholslotprogramma – hoofdrapport; 5) WODC, Factsheet 2018-8, Recidive tijdens en na het alcoholslotprogramma; 6) WODC, 2019-20, Recidive na maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid; 7) I&O Research, 2022, Rijden onder invloed in Nederland in 2006-2022; 8) aantal processen verbaal opgemaakt t.o.v. aantal ROI onder rijdende bevolking, in 2017 gehalveerd t.o.v. 2014 volgens de NOS; 9) Scenario afhankelijk: scenario 1a kosten voor de Staat (570-2270 deelnemers AS), Scenario 1b kosten voor bestuurder (30-130 AS); 10) Bijlage bij brief aan de Tweede Kamer 'Maatregelen Verkeersveiligheid, 29398, Nr. 588', 2018; 11) SWOV, 2023, Rijden onder invloed van alcohol, 12) Instroom recidivisten was nul tijdens vorige periodes

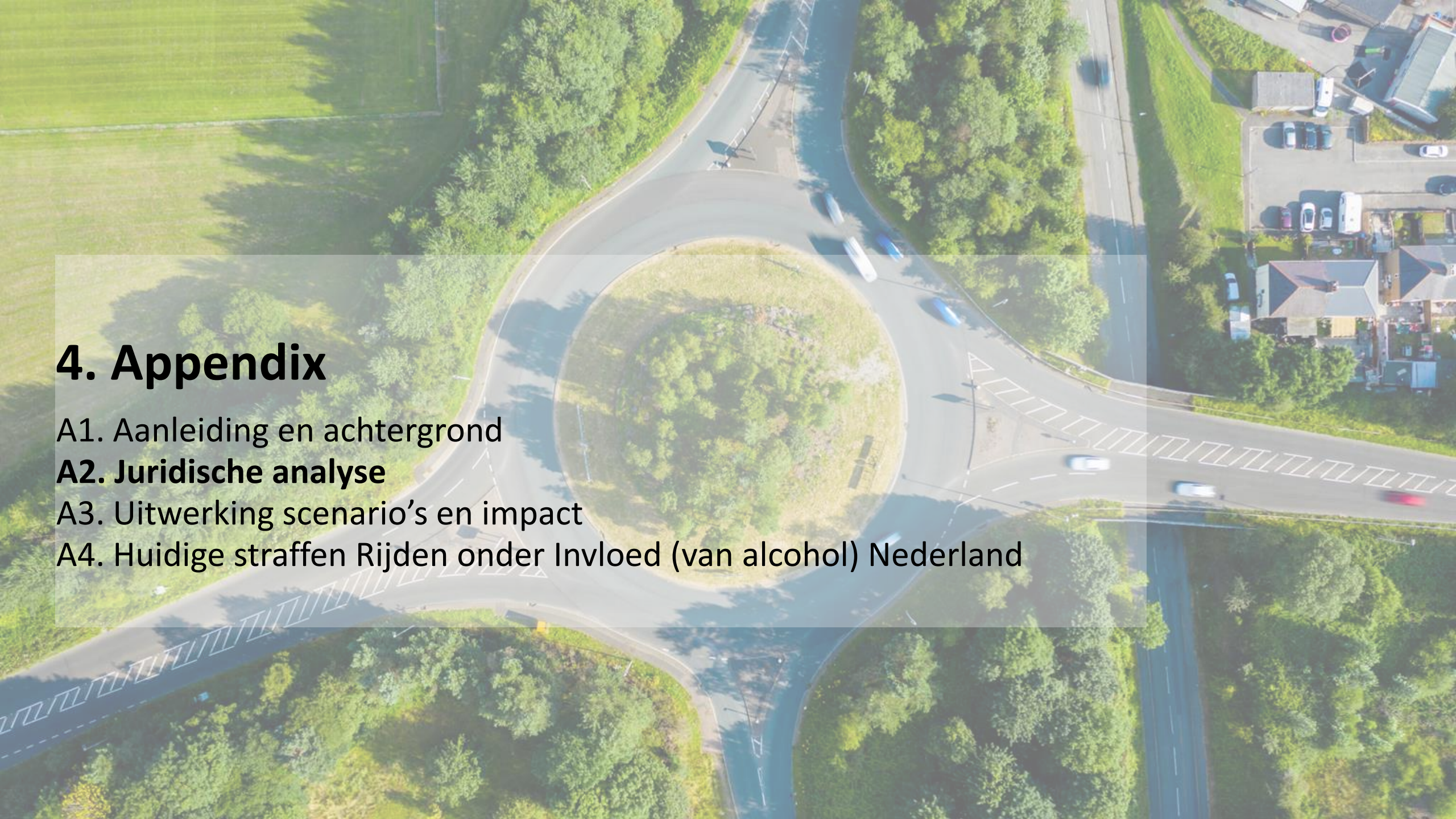
A1 – Referentiekader ASP

De onzekerheid in deelnemersaantallen blijkt ook uit de vergelijking van prognoses voor instroom, doorstroom en uitstroom, en de daadwerkelijke uitvoering van het Alcoholslotprogramma in 2011-2014

Referentiekader ASP – Prognoses 2011 vs resultaat

1) Lage prognose voor ASP, t.o.v. bijvoorbeeld 70-90% voor EMA, door samenloop met OBM en recidiveregeling; Bron: Andersson Elffers Felix, 2011, Ontwikkeling van een prognose voor de instroom in alcoholmaatregelen CBR; Ministerie IenW, 2014, Evaluatie alcoholslotprogramma – hoofdrapport

4. Appendix

A1. Aanleiding en achtergrond

A2. Juridische analyse

A3. Uitwerking scenario's en impact

A4. Huidige straffen Rijden onder Invloed (van alcohol) Nederland

A2 – Juridische analyse | Voorwaarden scenario-ontwikkeling

In Nederland kan het ASP mogelijk in bestuursrecht (evt. samen met strafvervolgning rijden onder invloed), strafrecht of een rechtscombinatie worden ingevoerd – voor alle scenario's gelden andere voorwaarden

I ASP IN BESTUURSRECHT	II ASP IN STRAFRECHT	III ASP IN RECHTSCOMBINATIE
Voor alle gevallen Pak evenredigheid ASP aan • Differentieer op voorhand en weeg af wat gebeurt wanneer géén ASP wordt opgelegd. Er zijn drie verschillende mogelijke groepen: Bestuurder kán wel meewerken maar weigert ASP Bestuurder kán ASP niet accepteren, ondanks dat het wel wil, of is niet in staat het ASP succesvol af te ronden Bestuurder werkt mee met ASP • Regel maatwerk m.b.t. 1) duur van het programma, 2) installatie ASP in meer dan 1 auto, 3) onderzoek rijgeschiktheid en effect educatieve maatregel op deelnemer – Dit vergroot de kans dat de nieuwe regeling de toets van de rechter doorstaat (betrek evt. hardheidsclausule) • Verlaag kosten bestuurder door realistische inschatting kosten van herinvoering ASP, en 1) maximeer kosten, en/of 2) regel bijdrage bestuurder op basis van hoogte van inkomen • Onderbouw geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid van de maatregelen zo goed mogelijk	Voor óók strafvervolgning ROI: Voorkom samenloop Voorkom dubbele bestrafing voor hetzelfde feit (samenloop): • Leg ASP niet direct op als gevolg van ROI, maar pas na onderzoek of andere grondslag (zie bijv. HR 16 januari 2018, ECLI:NL:HR:2018:23), • Verlaag de zwaarte van het ASP, door tegemoetkoming in de kosten of aanpassing van de duur • Regel nauwe samenhang van procedures zodat punitieve sancties in bestuursrecht en strafrecht naast elkaar kunnen bestaan – via bijv. handhavingmatrix (vb. geen boete bij deelname aan het ASP, of uitsluiting ASP bij zware gevallen als recidive of zwaar BAG) Voor óf strafvervolgning ROI: Maak afstemmingsregeling • Beoordeel per zaak of ASP óf strafrechtelijke vervolging de voorkeur heeft	Voor alle gevallen ASP als straf of maatregel • Biedt altijd maatwerk doordat strafrechter rekening houdt met alle omstandigheden • Bestuursrechtelijke kaders en dus genoemde Juridische bezwaren zijn in dit geval niet relevant • Neem praktische bezwaren weg rond ASP: – Hogere effectiviteit – Hoger aantal deelnemingen – Lagere kosten – Lagere fraudegevoeligheid Voor alle gevallen ASP als straf of maatregel in Strafrecht, en als mogelijkheid in Bestuursrecht • Evenredigheid blijft punt van aandacht voor bestuurders die niet kunnen deelnemen, maar wel ASP krijgen opgelegd na onderzoek; <u>verder gelden ook zelfde voorwaarden als voor ASP in bestuursrecht</u> • Voordeel: mogelijk meer opleggingen dan enkel ASP in strafrecht <i>Zie bijgevoegde documentatie voor juridische uitwerking</i>

Bron: Analyse Blenheim Advocaten en Skarp Law

4. Appendix

A1. Aanleiding en achtergrond

A2. Juridische analyse

A3. Uitwerking scenario's en impact

A4. Huidige straffen Rijden onder Invloed (van alcohol) Nederland

A3 – Juridische scenario's – ASP in bestuursrecht

In het bestuursrecht zijn veel varianten mogelijk, maar bij alle uitvoerbare varianten blijft het risico bestaan dat het ASP als straf wordt gezien, en daarmee vervolging in het strafrecht onmogelijk maakt

Juridische opties	Juridische voorwaarden		Praktische voorwaarden		Voorlopige conclusie(s)
	Samenloop Geldt de oplegging niet als <i>criminal charge</i>	Evenredigheidsbeginsel Wordt niemand onvenredig zwaar getroffen?	Aantallen Verwachten we meer dan 1000 deelnemers	Uitvoering Is de oplossing uitvoerbaar	
1aa – Afstemmingsregeling: Alleen strafrecht of bestuursrecht: OM verwijst door naar CBR bij geen vervolging	✓	✓	✗	✓	• Juridisch haalbaar, door zuiver onderscheid tussen beide procedures • Deelnemers aantallen laag omdat OM zelf zal vervolgen
1ab – Samenhangs- + afstemmingsregeling Afstemming tussen beide processen	~	✓	~	✗	• Juridische haalbaarheid onduidelijk, in NL complexe samenhangregeling niet eerder toegepast, wellicht zelfs negatieve impact op volledig stelsel Rol • Complexe medewerking en afstemming tussen verschillende stakeholders maakt uitvoering zeer risicovol
1ac – ASP als mogelijke uitkomst Rijgeschiktheidsonderzoek ASP in plaats van ongeldigheid rijbewijs obv oordeel arts	~	✓	~	~	• Juridische haalbaarheid onduidelijk, onzeker of rechters onderzoek (i.p.v. ROI) als grondslag zien voor opleggen ASP • Deelnemers aantallen mogelijk beperkt, onzeker of CBR op basis van rijgeschiktheidsonderzoek ASP kan opleggen
1b. ASP als gedefinieerde maatregel tussen EMA en Rijgeschiktheidsonderzoek Vergelijkbaar met 2011, maar wanneer ASP niet kan, dan volgt onderzoek ipv 5jr ontzegging	~	✓	✓	~	• Juridisch: AG concludeert dat ASP <i>criminal charge</i> is vanwege zwaarte maatregel, bv. tov EMA, onzeker of HR hierin meegaat; Lagere kosten en verlichting alternatief vergroot evenredigheid, waarschijnlijk voldoende voor RvS • Onzekerheid over oplossing specifieke doelgroepen
1c – Vrijwillig ASP ipv Rijgeschiktheidsonderzoek Keuze voor ASP ipv onderzoek	~	✓	~	~	• Juridisch: Inzet is dat dit geen <i>criminal charge</i> is vanwege mogelijkheid voor onderzoek te kiezen, onzeker of HR hierin meegaat; • Onzeker hoeveel mensen hiervoor kiezen

- ✓ Geen onoplosbare bezwaren
- ~ Onzekere uitkomst
- ✗ Onoplosbare bezwaren
- Nader te onderzoeken opties

Voorlopige conclusie(s)

A3 – Juridische scenario's | scenario II – ASP in strafrecht

Bij invoering in het strafrecht is de voorkeur voor scenario Iib, als maatregel past het beter bij de focus op gedragsverandering – combinatie met scenario Iic lijkt in ieder geval gewenst indien mogelijk

Dit scenario is een aanvulling op scenario Iia / Iib¹

	Scenario Iia – ASP als (bijkomende) straf	Scenario Iib – ASP als maatregel (naast straf)	Scenario Iic – (vrijwillig) ASP naast of i.p.v. invordering rijbewijs
Beschrijving	ASP als straf naast hoofdstraf, zoals geldboete, opgelegd door de rechter Opgelegd op grondslag vergelding Kan voorwaardelijk worden opgelegd, i.c.m. bijzondere voorwaarde zoals reclasseringstoezicht, gedragsinterventies, alcoholverbod	ASP als maatregel, opgelegd door de rechter Opgelegd op grondslag beveiliging van de maatschappij Vereist onderbouwing van de noodzaak voor de veiligheid, bv. in (reclasserings)rapport met inschatting recidiverisico en advies omtrent ASP Kan voorwaardelijk worden opgelegd, i.c.m. bijzondere voorwaarde gericht op gedragsverandering en recidiveverlaging	Kan bestaan naast ASP als straf of maatregel ASP wordt direct opgelegd na constatering ROI (i.p.v. huidige inhouding rijbewijs), óf 1) verplicht door OvJ, óf 2) vrijwillig als alternatief invordering rijbewijs OvJ krijgt bevoegdheid om ASP op te leggen, met rechtstoets doorbezwaarmogelijkheid Rechter verrekent duur van ASP met op te leggen rijontzegging (dit geldt ook in geval van afdoening)
Verwachte juridische impact	✓ Ruimer pakket aan maatregelen – voor strafrechter bij ROI² – Juridische onderbouwing noodzaak is complex – met name bij ‘first offenders’ – Onevenredige straf – rechters vinden ASP mogelijk een te zwaar middel als straf – Toename aantekeningen beroep – naar verwachting	✓ Ruimer pakket aan maatregelen – voor strafrechter bij ROI ✓ Snelle besluitvorming bij recidive – reclasseringsrapport niet altijd nodig – Juridische onderbouwing noodzaak is complex – met name bij ‘first offenders’	✓ Maatwerk mogelijk – kan rekening worden gehouden met persoonlijke omstandigheden, terwijl potentiële gedragsverandering en verkeersveiligheid vergroot wordt
Verwachte praktische impact	✓ Hoog aantal deelnemers – door vergelding als grondslag ✓ Snellere besluitvorming – geen noodzaak voor reclasseringsrapport en wet biedt mogelijkheid voor directe uitvoerbaarheid bijzondere voorwaarden – Totale kosten ASP voor overheid	✓ Best ‘fit for purpose’ – ASP als maatregel sluit het best aan bij het doel van gedragsverandering, en vergroot zo mogelijk impact, ondanks lager bereik – Hogere arbeidslast uitvoerende partij – opstellen rapport – Langere procestijd – ASP als maatregel pas uitvoerbaar na laatste beroep – Lager aantal deelnemers dan bij scenario Iia – bij ‘first offenders’ kan noodzaak vermoedelijk niet altijd worden onderbouwd – Totale kosten ASP voor overheid	✓ Verhoging aantal deelnemers – uitbreiding op scenario Iia / Iib ✓ Mitigeert onevenredigheid – alternatief voor OBM ✓ Snellere besluitvorming – oplegging zonder veroordeling verlaagt proceskosten – Risico op niet veroordeling – AS kan ingebouwd zijn terwijl uiteindelijk geen straf volgt – Risico op niet gebruikt AS wanneer het rijbewijs door CBR ongeldig wordt verklaard naar aanleiding van een onderzoek naar de geschiktheid ✓ Lagere werklast Rechtbank – vermindering klaagschriften tot teruggave rijbewijs

1) Scenario Iic kan in theorie ook als losstaand scenario ingevoerd worden, maar dit lijkt niet logisch doordat hiermee niet het volle potentieel van de maatregel benut wordt;; Bron: Analyse Blenheim Advocaten en Skarp Law

A3 – Juridische scenario's | scenario II – ASP in strafrecht

De Raad voor de Rechtspraak staat positief tegenover de invoering van het Alcoholslot in het strafrecht door de mogelijkheid voor maatwerk, de Raad vraagt aandacht voor praktische problemen

Antwoorden rechters op vragen over het Alcoholslot

1) Bestaat er voor het Alcoholslot, zoals hierboven beschreven behoefte/voldoende draagvlak van Rechters als aanvulling op de huidige doorgaans opgelegde geldboetes en/of ontzegging rijbevoegdheid?

Er lijkt voldoende draagvlak te zijn voor de invoering van het – door de rechter op te leggen – Alcoholslot. Invoering biedt de rechter meer mogelijkheden tot maatwerk. Wel wordt aandacht gevraagd voor enkele mogelijke praktische problemen die aan de oplegging van een dergelijk programma aan de weg kunnen staan. Daarbij is onder meer genoemd de situatie dat de verdachte zelf geen auto heeft, het gebruikmaken van vervoersmiddelen van een werkgever en de hoogte van de kosten.

2) Zo ja, vinden Rechters een Alcoholslot passend bij first offenders, recidivisten of beiden?

Het belangrijkste is dat de rechter de mogelijkheid heeft om maatwerk te leveren. Zowel bij first offenders als bij recidivisten zou om die reden – wat de Rechtspraak betreft – de mogelijkheid moeten bestaan om een Alcoholslot op te leggen.

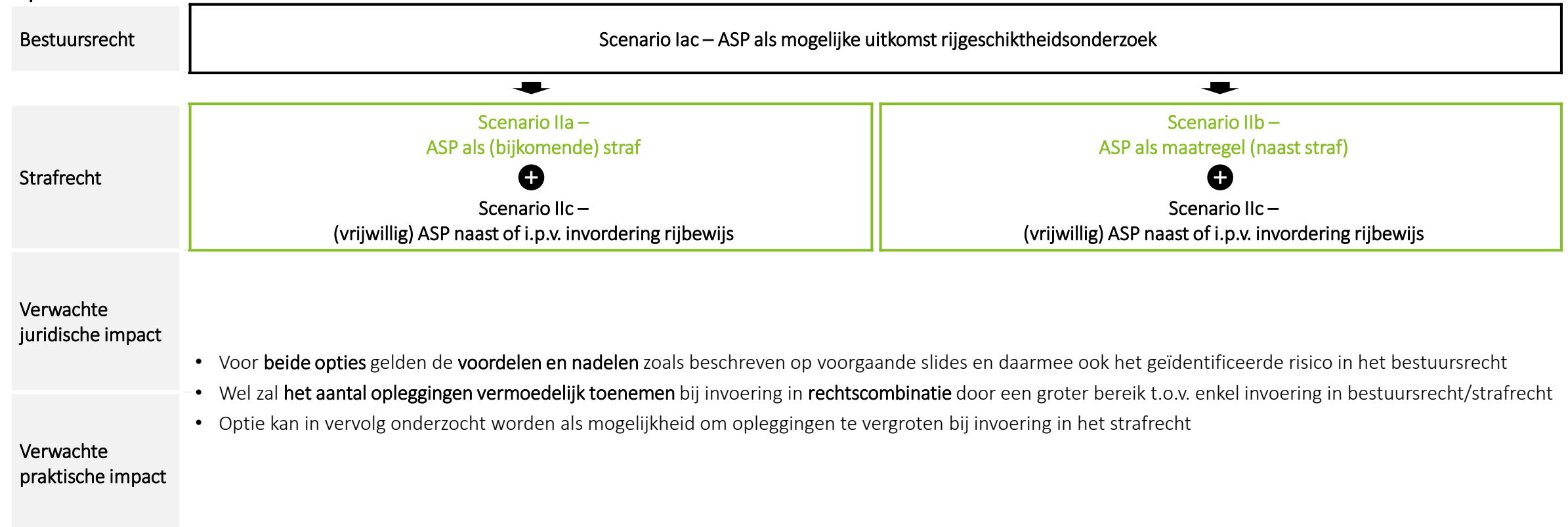
3) En maakt het verschil of een Alcoholslot als straf of maatregel zou worden ingevoerd?

Ten aanzien van deze vraag zijn er verschillende reacties binnengekomen. Gelet op het feit dat er geen consensus is kunnen we hier verder niets over zeggen en wachten we de uitwerking af.

A3 – Juridische scenario's | scenario III – ASP in rechtscombinatie

ASP kan in een rechtscombinatie ingeregeld worden door scenario Iac te combineren met één van de opties voor invoering in het strafrecht

Opties scenario ASP in rechtscombinatie

A3 – Processenverbaal per doelgroepen (nieuwe) alcoholslotprogramma

De vier doelgroepen die in aanmerking komen voor het ASP in het strafrecht vormen een groep van bijna 13.000 overtreeders

ASP doelgroep – (straf)maatregelen en aantallen

		Bloed/alcoholgehalte (%)		Bestuursrecht	Strafrecht ¹	Inschatting processenverbaal 2009-2010 ²	Inschatting processenverbaal Rol uitsluitend Alcohol (2023) ³
		Beginner	Ervaren				
I	Middel-ernstige overtreiding (< 6mnd OBM)	FO: 1,31 – 1,51 R: 0,81 – 1,15 MR: 0,22 – 1,15	FO: - R: 1,01 – 1,30 MR: 0,54 – 1,15	Onderzoek + (tijdelijke) schorsing rijbewijs	€ ⁴ < 6 mnd	5 1.705	926
II	Ernstige overtreiding (6-8 mnd OBM)	<i>nvt</i>	FO: 1.51 - 1.80	EMA	€ ⁴ 6-8 mnd	5 5.273	4.467
III	Zeer ernstige overtreiding, (6-8 mnd OBM)	FO: 1.51 – 2,00 R: 1,16 – 1,80 MR: 1,16 – 1,80	FO: 1,81 – 2,00 R: 1,31 – 1,80 MR: 1,16 – 1,80	Onderzoek + (tijdelijke) schorsing rijbewijs	€ ⁴ 6-8 mnd	5 3.781	3.203
IV	Extreme overtreiding, (≥ 9 mnd OBM)	FO: > 2,01 R: > 1,81 MR: > 1,81	FO: > 2,01 R: > 1,81 MR: > 1,81	Onderzoek + (tijdelijke) schorsing rijbewijs	€ ⁴ ≥ 9 mnd	5 4.947	4.190
Totaal						15.706	12.786

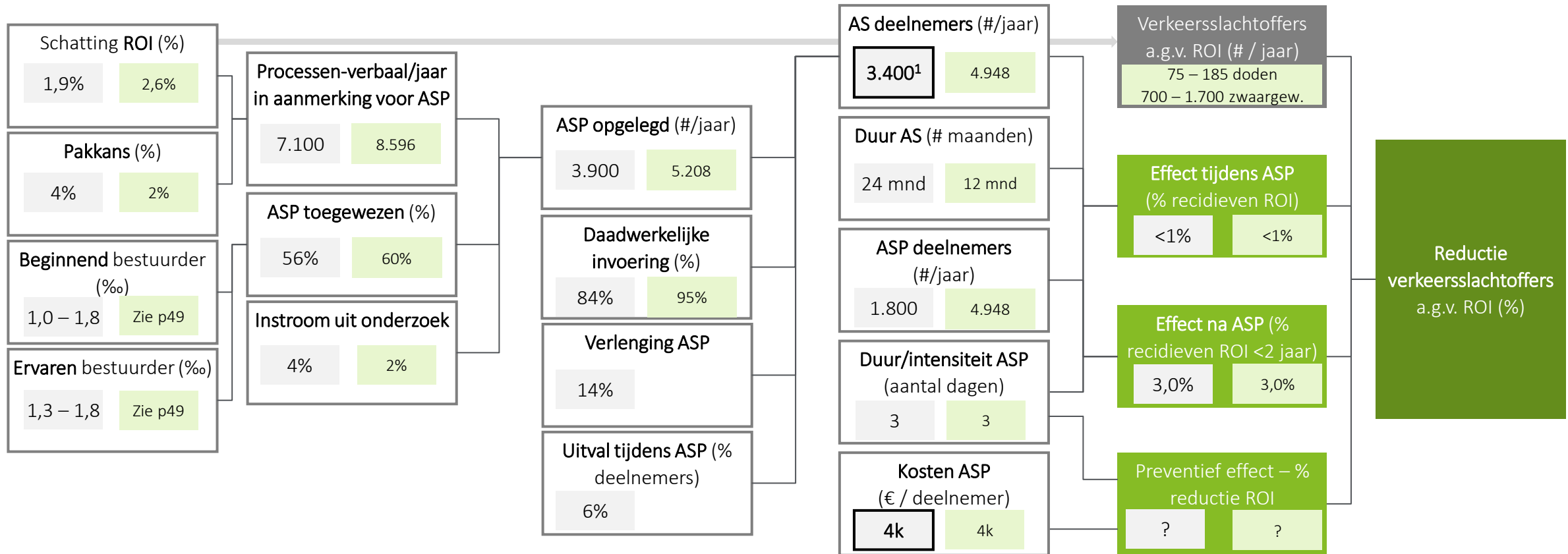
1) Maanden OBM o.b.v. richtlijn OM zie Appendix; 2) Alcoholovertreidingen en maatregelen - Andersson Elffers Felix (2011), cijfers uit periode 2009-2010; 3) Totaal 22.000 processenverbaal in 2023 voor Rol v. uitsluitend alcohol, het lagere aantal wordt m.n. verklaart door minder alcoholfuiken, hierin zaten overtreeders uit lagere schalen. Aanname dat 10% van '09-'10 in schaal 1-2 nog aanwezig is, restant naar rato verrekend over schalen > 2; 4) Ernstigere overtreidingen kunnen tot zwaardere straffen leiden (o.a. TS, GS; vw of ow); 5) AEF rapport (2011) maakt geen onderscheid tussen enkel/meermalige recidivisten i.v.m. de lage aantallen zijn aantallen 50-50 over groepen verdeeld, sommige groepen AEF zijn gebundeld deze zijn lineair gesplitst; FO: first offender; R: recidieve, MR: multi-pele recidieve

A3 referentiekader – ASP in het bestuursrecht

Het bestuursrecht scenario kan worden vergeleken met de rapportage over de periode 2011-'14

Referentiekader ASP Bestuursrecht tov evaluatie 2014

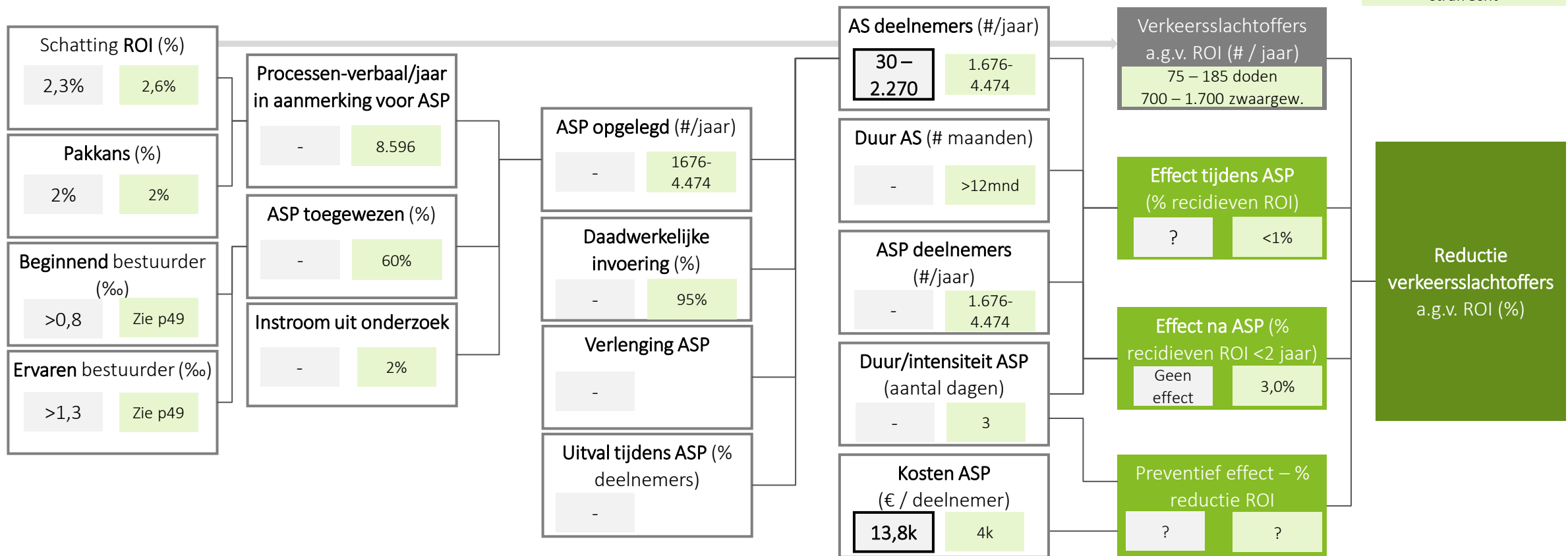
Gem. over looptijd ASP 2011-2014
Schatting scenario I

A3 referentiekader – ASP in het strafrecht

Het strafrecht scenario kan worden vergeleken met de aannames uit 2016-2018

Referentiekader ASP Strafrecht tov besluitvorming 2018

Ref. 2018 – ASP in strafrecht

Herziene schatting strafrecht

4. Appendix

A1. Aanleiding en achtergrond

A2. Juridische analyse

A3. Uitwerking scenario's en impact

A4. Huidige straffen Rijden onder Invloed (van alcohol) Nederland

Scenario II – ASP in strafrecht

Straffen voor beginnende bestuurders (<5 jaar rijbewijs of < 24 jaar oud) van een motorrijtuig (exclusief brom-/snorfiets of vrachtauto/autobus)

Richtlijn voor strafvordering rijden onder invloed van alcohol

Schaal	Bloed/alcohol gehalte	Adem/alcohol gehalte	First offender	1 x recidive ¹ of gevaarlijk rijgedrag first offender	Meermalen recidive ¹ (= dagvaarden) of 1x recidive ¹ + gevaarlijk rijgedrag
Schaal I:	0,22- 0,80‰	95–350 µg/l	GB € 300	GB € 450 + 2 mnd OBM ov	Eis GB € 600 + 4 mnd OBM ov
Schaal II:	0,81–1,00 ‰	355–435 µg/l	GB € 425 + 2 mnd OBM ov	GB € 600+ 4 mnd OBM ov	Eis GB € 850 + 4 mnd OBM ov
Schaal III:	1,01–1,15 ‰	440–500 µg/l	GB € 550 + 2 mnd OBM ov	GB € 800+ 4 mnd OBM ov	Eis GB € 1.100 + 4 mnd OBM ov
Schaal IV:	1,16–1,30 ‰	505–570 µg/l	GB € 650 + 4 mnd OBM ov	GB € 950 + 6 mnd OBM ov	Eis GB € 1.300 + 6 mnd OBM ov of; 50 uur TS + 6 mnd OBM ov
Schaal V:	1,31–1,50 ‰	575–650 µg/l	GB € 650 + 5 mnd OBM ov	GB € 950 + 6 mnd OBM ov (indien mogelijk 2 ^e punt 123b WVW 1994 , dan dagvaarden)	Eis GB € 1.300 + 6 mnd OBM ov of; 50 uur TS + 6 mnd OBM ov
Schaal VI t/m XVI	<i>Gelijk aan straffen voor ervaren bestuurders</i>				

1x recidive betreft een feit begaan <5 jaar na eerdere OH afdoening, meermalen recidive betreft meerdere feiten begaan <5 jaar na eerdere OH afdoeningen

GB: geldboete, OBM: ontzegging van de rijbevoegdheid, GS: gevangenisstraf; TS: taakstraf; vw: voorwaardelijk, ov: onvoorwaardelijk, dg; dagvaarden mnd: maand(en); wk: weken

Bron: wetten.overheid.nl

Scenario II – ASP in strafrecht

Straffen voor ervaren bestuurders (>5 jaar rijbewijs) van een motorrijtuig (exclusief brom-/snorfiets of vrachtauto/autobus) (1/2)

Richtlijn voor strafvordering rijden onder invloed van alcohol

Schaal	Bloed/alcohol gehalte	Adem/alcohol gehalte	First offender	1 x recidive ¹ of gevaarlijk rijgedrag first offender	Meermalen recidive ¹ (= dagvaarden) of 1x recidive ¹ + gevaarlijk rijgedrag
Schaal I:	0,54–0,80 ‰	235–350 µg/l	GB € 300	GB € 450	Eis GB € 600 + 4 mnd OBM ov
Schaal II:	0,81–1,00 ‰	355–435 µg/l	GB € 425	GB € 600	Eis GB € 850 + 4 mnd OBM ov
Schaal III:	1,01–1,15 ‰	440–500 µg/l	GB € 550	GB € 800 + 2mnd OBM ov	Eis GB € 1.100 + 4 mnd OBM ov
Schaal IV:	1,16–1,30 ‰	505–570 µg/l	GB € 650	GB € 950 + 4 mnd OBM ov	Eis GB € 1.300 + 6 mnd OBM ov of; 50 uur TS + 6 mnd OBM ov
Schaal V:	1,31–1,50 ‰	575–650 µg/l	GB € 650 + 4 mnd OBM ov	GB € 950 + 6 mnd OBM ov (indien mogelijk 2 ^e punt 123b WVV 1994 , dan dgV)	Eis GB € 1.300 + 6 mnd OBM ov of; 50 uur TS + 6 mnd OBM ov
Schaal VI:	1,51–1,65 ‰	655–715 µg/l	GB € 750 + 6 mnd OBM ov	GB € 1.100 + 7 mnd OBM ov	Eis GB € 1.500 + 7 mnd OBM ov of; 60 uur TS + 7 mnd OBM ov
Schaal VII:	1,66–1,80 ‰	720–785 µg/l	GB € 850 + 7 mnd OBM ov	GB € 1.200 + 8 mnd OBM ov of; 50 uur TS + 8 mnd OBM ov	60 uur TS + 2 wk GS vw + 8 mnd OBM ov of; 2 wk GS ov + 8 mnd OBM ov
Schaal VIII:	1,81–2,00 ‰	790–865 µg/l	GB € 950 + 8 mnd OBM ov	GB € 1.400 + 9 mnd OBM ov of; 60 uur TS + 9 mnd OBM ov	60 uur TS + 2 wk GS vw + 9 mnd OBM ov of; 2wk GS ov + 9 mnd OBM ov
Schaal IX:	2,01–2,15 ‰	870–945 µg/l	GB € 1.000 + 9 mnd OBM ov	40 uur TS + 1 wk GS vw + 10 mnd obm ov of; 1 wk GS ov + 10 mnd OBM ov	80 uur TS + 2 wk GS vw + 10 mnd OBM ov of; 2 wk GS ov + 10 mnd OBM ov
Schaal X:	2,16–2,35 ‰	950–1.020 µg/l	GB € 1.100 + 10 mnd OBM ov	40 uur TS + 1 wk GS vw + 12 mnd OBM ov of of; 1 wk GS ov + 12 mnd OBM ov	80 uur TS + 2 wk GS vw + 12 mnd OBM ov of of; 2 wk GS ov+ 12 mnd OBM ov
Schaal XI:	2,36–2,50 ‰	1.025–1.090 µg/l	60 uur TS + 12 mnd OBM ov	60 uur TS + 2 wk GS vw + 14 mnd OBM ov of of; 2 wk GS ov+ 14 mnd OBM ov	2 wk GS ov + 14 mnd OBM ov

1x recidive betreft een feit begaan <5 jaar na eerdere OH afdoening, meermalen recidive betreft meerdere feiten begaan <5 jaar na eerdere OH afdoeningen

GB: geldboete, OBM: ontzegging van de rijbevoegdheid, GS: gevangenisstraf; TS: taakstraf; vw: voorwaardelijk, ov: onvoorwaardelijk, dgV; dagvaarden mnd: maand(en); wk: weken

Bron: wetten.overheid.nl

Scenario II – ASP in strafrecht

Straffen voor ervaren bestuurders (>5 jaar rijbewijs) van een motorrijtuig (exclusief brom-/snorfiets of vrachtauto/autobus) (2/2)

Richtlijn voor strafvordering rijden onder invloed van alcohol

Schaal	Bloed/alcohol gehalte	Adem/alcohol gehalte	First offender	1 x recidive ¹ of gevaarlijk rijgedrag first offender	Meermalen recidive ¹ (= dagvaarden) of 1x recidive ¹ + gevaarlijk rijgedrag
Schaal XI:	2,36–2,50 ‰	1.025–1.090 µg/l	60 uur TS + 12 mnd OBM ov	60 uur TS + 2 wk GS vw + 14 mnd OBM ov of; 2 wk GS ov+ 14 mnd OBM ov	2 wk GS ov + 14 mnd OBM ov
Schaal XII:	2,51–2,75 ‰	1.095–1.195 µg/l	80 uur TS + 14 mnd OBM ov	80 uur TS + 2 wk GS vw + 16 mnd OBM ov of; 2 wk GS ov + 16 mnd OBM ov	2 wk GS ov + 16 mnd OBM ov
Schaal XIII:	2,76 ‰–2,95 ‰	1.200–1.295 µg/l	100 uur TS + 16 mnd OBM ov	100 uur TS + 2 wk GS vw + 18 mnd OBM ov of; 3 wk GS ov + 18 mnd OBM ov	3 wk GS ov + 18 mnd OBM ov
Schaal XIV:	3,01‰–3,20 ‰	1300-1395 µg/l	100 uur TS + 18 mnd OBM ov	100 uur TS + 2 wk GS vw + 20 mnd OBM ov of; 4 wk GS ov + 20 mnd OBM ov	4 wk GS ov + 20 mnd OBM ov
Schaal XV:	3,21‰–3,45‰	1400-1495 µg/l	100 uur TS + 20 mnd OBM ov	100 uur TS + 2 wk GS vw + 22 mnd OBM ov of; 4 wk GS ov + 22 mnd OBM ov	4 wk GS ov + 22 mnd OBM ov
Schaal XVI:	3,46‰ en hoger	1.500 µg/l en hoger	100 uur TS + 22 mnd OBM ov	100 uur TS + 2 wk GS vw + 24 mnd OBM ov of; 4 wk GS ov + 24 mnd OBM ov	4 wk GS ov + 24 mnd OBM ov

1x recidive betreft een feit begaan <5 jaar na eerdere OH afdoening, meermalen recidive betreft meerdere feiten begaan <5 jaar na eerdere OH afdoeningen

GB: geldboete, OBM: ontzegging van de rijbevoegdheid, GS: gevangenisstraf; TS: taakstraf; vw: voorwaardelijk, ov: onvoorwaardelijk, dg; dagvaarden mnd: maand(en); wk: weken

Bron: wetten.overheid.nl

Scenario II – ASP in strafrecht

Straffen voor bestuurders van auto's en motoren o.b.v. de richtlijn LOVS

Richtlijn LOVS

Schaal	Bloed/alcohol gehalte	Adem/alcohol gehalte	Geldboete	OBM	TS
Schaal I:	0,54–0,80 ‰	235–350 µg/l	€ 300	-	-
Schaal II:	0,81–1,00 ‰	355–435 µg/l	€ 420	-	-
Schaal III:	1,01–1,15 ‰	440–500 µg/l	€ 550	-	-
Schaal IV:	1,16–1,30 ‰	505–570 µg/l	€ 650	-	-
Schaal V:	1,31–1,50 ‰	575–650 µg/l	€ 650	3 mnd ov	-
Schaal VI:	1,51–1,65 ‰	655–715 µg/l	€ 750	6 mnd ov	-
Schaal VII:	1,66–1,80 ‰	720–785 µg/l	€ 850	7 mnd ov	-
Schaal VIII:	1,81–2,00 ‰	790–865 µg/l	€ 950	8 mnd ov	-
Schaal IX:	2,01–2,15 ‰	870–945 µg/l	€ 1.000	9 mnd ov	-
Schaal X:	2,16–2,35 ‰	950–1.020 µg/l	€ 1.100	10 mnd ov	-
Schaal XI:	2,36–2,50 ‰	1.025–1.090 µg/l	-	12 mnd ov	60 uur
Schaal XII:	2,36–2,50 ‰	1.025–1.090 µg/l	-	15 mnd ov	70 uur
Schaal XIII:	2,51–2,75 ‰	1.095–1.195 µg/l	-	18 mnd ov	80 uur
Schaal XIV:	2,76 ‰–2,95 ‰	1.200–1.295 µg/l	-	21 mnd ov	90 uur
Schaal XV:	3,01‰–3,20 ‰	1300-1395 µg/l	-	24 mnd ov	100 uur
Schaal XVI:	3,21‰–3,45‰	1400-1495 µg/l	-	27 mnd ov	110 uur

Bron: Richtlijn rijden onder invloed - LOSV